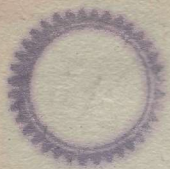

Uus noorerahwa
Lõbu-Laulik.

Kõige ilusamad ja kuulsamad
rahwale armsad laulud.

A decorative border surrounds the text. It features two large, stylized leaves on the left and right sides, and a central plant with many small, pointed leaves at the bottom. The background of the border is filled with horizontal lines.

Tartus
Hermann'i trükikoja trükk

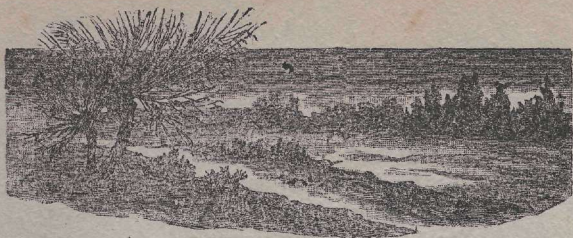
U u s

Noore-rawha lõbu laulik.

Tartus.

Germaun'i trükikoja trükk ja lulu.

I. Andreas Hofer.

Truu Hofer oli wangis
Mantua linnas jääl
Ja waenlaste hull saatis
Nüüd teda surma tääl
Ja wende süda tiltus werd,
Kõit Saksamaa sest oli kurb,
:,: Ja kõit Tirolimaa ! :,: :,:

Käed selja pääl ta astus
Säääl kindla sammuga ;
Ei mõitnud teda kartus
Nüüd surma minnes ta.
Ta oli enne waenlastel'
Ju surma saatnud mitmetel'
:,: See Tirolimaa mees. :,: :,:

Ja siiski, kui ta silmad
Lõi wangihoone pääl',
Sääält trellidest truud wenuad
Käed sirutasid tall',
Ta hüüdis : „Sumal teiega :
Kõit Saksamaad nüüd aitku ta
:,: Ja Tirolimaad ta !“ :,: :,:

Kui Hofer oli jõudnud
Ju surma wärawa,
Ei trummilööja tahtnud
Säääl enam põrista,
Kui seisis surma paiga pääl

Siis töiditust — ta waba sääl
 ∴ See Tirolimaa mees ! ∴ ∴
 Kui kästi põlwi' heita,
 Ta hüüdis : „Ei ma tee !
 Ma tahan nõnda surra,
 Kuiz mõitlen'd teiega !
 Nii kui siin seisn kantsi pääl :
 Nii elogu mu keiser tääl
 ∴ Ja ta Tirolimaa ! ∴ ∴
 Käed peasteti tal paelust, —
 Siis wiimast korda weel
 Ta Jumalat sääl palus
 Müüd oma surma eel.
 „Müüd andke tuld, hääst trehwate !“ —
 Ta hüüdis : „sandist lastsite ! —
 ∴ Hääd ööd mu isamaa !“ ∴ ∴

2. üks paigake.

Üks paigake siin ilmas on
 Kus warjul truudns, arm ja õnn ;
 Kõit, mis nii arg siin ilma pääl,
 On pelgupaika leidnud sääl.

Kas ema südant tunned sa ?
 Nii õrn, nii kindel muutmata,
 Ta sinu rõõmust rõõmu näeb,
 Su õnnetusest osa saab.

Kui inimeste liitumat
 Auu, k'itust, sõprust tunda saad,
 Kui kõ'k sind põlg'wad, wihtawad,
 Kui ust ja arm i'ust langewad.

Siis ema süda ilmsiks lääb,
 Siis weel üks pait sul' üle jääb,
 Kus nuta julged igal a'al
 Truu kindla ema rinna na'al.

Mõnd' kallist südant kaotasin,
 Mis järel' kaua leinasin,
 Neg andis teist mull' tagasi:
 Ei ema südant — ialgi! D. Koibula.

3. Buuride rahwalaul.

Kas tunned kangelaste maad,
 Mis oli orjuses?
 Ta taits ts elu annavad
 Ta pojad wapralt sõdides.
 Transwaali wennad, ülesse!
 Ja laste lipud lehwida!
 Me' orjus kadund' kogune
 On wahwa meeste wõiduga!
 Oh ela sa me isamaa!
 Jää wabats oma rahwaga!

4. Doome warem.

Wõinewiku tunnistaja
 Endne kuulus usu-maja.
 Doome warem, seisad sa,
 Hämaruses üksinda.
 Orjal õhtu ehawalgel
 Waatlen unistawal palgel
 Üles sinu wõlwise,
 Doome, warem wanake,
 Kus on jäänud tanged pojad,
 Kes siin ehitanud tojad,
 Mis tüll aastatuhondad
 Põlwest põ we kestawad?
 Kuhu sadan'd laulu laja,
 Mis sind täitis, to e maja,
 Awa suu ja kõnele,
 Doome warem, wanake.

Uga wait jääb wanakene,
 Hoiab hääled enesele.
 Hoiab kinni hoolega,
 Mis on elus näinud ta.

Ei see ole noer wõi nali,
 Ega rõõmu hõiste wali —
 Sõja tära waitfel ööl,
 Drija õhted sunnitööl. — — —
 Tähtkesti lähen ära,
 Rõrgelt waltwab tähte sõra. —
 Pimedusest ülesse
 Kerkib warem, wanake.

5. Eestlane olen ja eestlasets jään.

Eestlane olen ja eestlasets jään
 Kuni ma elan ja hauasse lään.
 Eestlasets taewas mul elu on annud
 Eestlasets ema mu ilmale kannud,
 Eestlasets ema mind imetan'd rinnal,
 Eestlasets astun'd ma isamaa pinnal.
 Eestlane olen ja eestlasets jään
 Kuni ma elan ja hauasse lään.

Eestlane olen ja eestlasets jään
 Kuni ma elan ja hauasse lään.
 Eestlase waim mul soonte sees wehib,
 Eestlase süda mu rindu mul ehib,
 Eestlase keel minul huulte pääl kõlab,
 Eestlase meel minul mõtetes elab.
 Eestlane olen ja eestlasets jään
 Kuni ma elan ja hauasse lään.

Eestlane olen ja eestlasets jään
 Kuni ma elan ja hauasse lään.
 Eestlase nime mu auustusets pean,
 Armastust tema sees asumas tean;
 Pakutaks kuulsust ja pakutaks raha :

Eestlase nime ei jäta ma maha!
 Eestlane olen ja eestlasets jään
 Kuni ma suren ja hauasse lään.

Eestlane olen ja eestlasets jään,
 Kuni ma suren ja hauasse lään.
 Eestlasets surmani ennast ma hüüan,
 Eestlaeste heaks mina elada püüan,
 Eestlaste õnnestust tahan ma maitsta,
 Eestlaste õnne ja õnnistust kaitsta.
 Eestlane olen ja eestlasets jään
 Kuni ma elan ja hauasse lään.

M. J. Eisen.

6. Eestimaa, mu isamaa.

Eestimaa, mu isamaa,
 Kuis mul armas oled sa!
 Murravad ta tormid tuuled
 Sinu wiimsed tammepuud,
 Siiski hüüdwad minu huuled:
 Eestimaa, sull annan juud
 Eesti waprud wanemad
 Mäelt waikest waatowad,
 Bas on neil elukroonid
 Wõidulaulud nende suus,
 Neil on kuninglikud troonid,
 Kuldsed kandled palmipuus :;

Eestimaa, su mehe meel
 Pole mitte surnud weel!
 Beab surm ta rohtet lõikust
 Suure sõjakäraga:
 Tuuits jääme isamaale
 Wimsse weretilgaga! :;

J. Kuhlbars

7. Eesti pojad, edasi.

Eesti pojad, edasi
 Uskem oma radasi!
 Laulgem rõõmu loojale
 Pidupäewa toojale.
 Lipumees
 Kõngi ees
 Lehvitage lippu käes!
 Lauldes rõõmu radasi
 Eesti pojad edasi!
 C. K. Vinnutaja.

Ei midagi ilmas jää kauaks.

Ei midagi ilmas jää kauaks,
 Mis tulb, see läheb ka pea,
 Kõik noored ei saa mitte wanaks,
 ∴: Mis otsseb see närtsib ka pea, ∴:
 Kõik paljud on sündinud ilma,
 Ja paljud on ilmast ka läin'd,
 Ja mitmetel on tulnud wett ilma
 ∴: Ja mitmetel on filmist see kolin'd. ∴:
 Sest tõstkem ka nende auks hääle,
 Kes enne meid rõõmsasti laulin'd
 Et noored, kes kasvavad pääle,
 ∴: Häält teeksid, kui meie suu wait. ∴:
 Müüd istume kõik ühes kogus
 Et rõõmus teisi rõõmsaks ka teeks,
 Müüd laulame weel ühes kooris,
 ∴: Oh et see ka ikka nii jääks. ∴:
 Ja et see nii ikka ei seisaks,
 Siis hoidkem kõik rõõmu, mis läe:
 Kes teab, kui kaua weel aega, ∴:
 ∴: Kui torku meist üksigi ei jää, ∴:
 Ja oleme üksteisest kangel,
 Siis seisaku kõik südamed koos,

Rõõm olgu sest kõikide meelel,
 ∴ Kui mõnel neist rõõmulaul suus. ∴
 Ja juhtume jälle siin kokku.
 Siis löögem kõik rõõmuga tätt,
 Ja algagem uuesti laulu,
 ∴ Mis lahtudes filma tõi wett. ∴
 A. v. Kozebue järele J. W. Jansen.

9. Enne kui weel Taaralaste taimi.

Enne, kui weel Taaralaste taimi
 Kandis meie kallid isamaa,
 Rudus Gestirahwas lugu-lõimi
 Ilusakja laulu kangakja
 Seadis sõrmed kena kandle pääle
 Laulik kuulujate ees:
 Kes siis kuulis hele, walju hääle,
 Si õõmu tundis iga mees.
 Olid talwe walge waia wõtnud
 Rewadised soojad kõigil maal,
 Tõttas seatud tööle kõik, mis peitnud
 Soojal' peawarjul' külmal a'al.
 Siis ka sulasimad laulu sooned
 Ründjal, külw'jal, äästajal,
 Nii et rõõmu-laulust metjad, hooned
 Wasta kostsid mürinal.
 Andis punapalgel Amarit ja Koitu
 Endil üüritefeks tätt sui aegadel,
 Siis ei puundun'd kell'gi laulu loitu
 Meiul noorel, poisil terasel,
 Wainul tiikede pääl, õhtu wilul,
 Oits-platsis siin ja sääl;
 Heina niidul, wäljal eht ka sillul
 Rõlas ikka laulu hääle.
 Tulid süzj' talgud, lõikus' ajad,
 Rõõdi laulu nurmel, tänawal,

Tegid noored, peig ja mõrsja, sajad,
 Kaasitased wanad rehe all;
 Kellel? Wanemuine mõistust annud
 Kege-wärssi ritmida,
 Tegi rõõmu, nalja, ega pannud
 Keegi seda pahatša.

Kuts' s põhja piirilt külaline
 Talwe tuppä Gesti rahwuteft
 Sündis sagedasti rääk mine
 Mitme mälestuse märkidest;
 Lapsed iial ei tunnud suku filmas
 Kuuldes Kalewite tööd,
 Imestles, mis tema teinud ilma,
 Kuulsid, õp'fid mitu ööd.

Tutusta mull', armas Gesti sugu,
 Kus on täna meie laulikud?
 Ei ma kuule nende kaunist lugu,
 Kustil nende lausa laulu suud!
 Andke teada, nüülose aja pojad,
 Kust mõib leida seda meest,
 Kellel imelikud laulu ojad
 Tõuswad kuldse kandli seest?

Näen küll õhte — tahte tähte loitwad
 Gesti laulikute taewas ko,
 Aga wähe Gesti poegi toitwad
 Oma waimu nende paistega. —
 Kuusad ajad, ilusamad ilmad,
 Muistne kuulus laulu põlw,
 Millal näewad teid kõik Gesti filmad,
 Millal lõpeb laulu talw? J. Hurt.

10. Hellad wennad.

Hellad wennad astkem kokku
 Lustipidu laua ümber;
 Tõstkem klaasid, tõstkem toobid,
 Lastem priiust elada.

Lapselõlwe ladus lootus,
 Mis mu laisus enne kaswis
 Mängimisel pehmel murul:
 Arka jälle ülesse!

Laena julgust, laena jõudu
 Targa tööde toimetusel'
 Wahwusta sa meie waimu
 Wanistuseks isamaal'.

Hellad wennad, tõstke toobid,
 Nende meeste auuks, õnneks,
 Kes on tähtsa tegudega
 Gesti põlwe parandan'd.

Hellad wennad, joogem jälle
 Neile heldeil' emadele,
 Kes on kannud kangeid poegi,
 Kaunid tütreid kiigutanud.

Joogem noorte neidudele
 Tühendeles kannud, toobid,
 Kübart fergitades kõrges:
 Gesti neiud elagu!

Täitkem toobid ääre taja,
 Andkem ohwrit Gesti mullal,
 Mis on muistisel ajal joonud
 Wahwa Gesti meeste werd.

Joogem rõõmsast jälle wennad,
 Gesti weel elab Gesti sugu,
 Kaswateleb kangeid poegi. —
 Gesti sugu elagu!

Dr. M. Weste.

11. Isamaa ilu hoieldes.

Isamaa ilu hoieldes,
 Wõeraste wasta wõideldes
 Warisesid waprast wallad,
 Kõlletosid kihelkonnad
 Wuiste põlwe mulla alla.

Mende piina pigistused,
 Mende wäewa wäsimused,
 Muistsed kallid mälestused
 Kostu meile kustumata!

Stalewipoeg. Sisfejuh. 157—165

12. Isamaa hiilgawa pinnala paistab.

Isamaa hiilgawa pinnala paistab
 Kodu meil kaunite, kallike!
 Isamaa sinawa wõlwilta waat'wad
 Wilkujad loiod meil orusse.
 ∴ Hoi la, la, la, la, la!
 Ditse ja haljenda Gestlaste maa! ∴
 Kukulind kauniste kõrwu meil kostab,
 Aratab ülesse looduse!
 Helinal hääled meil hüüdwad,
 Helinad saadawad südame.
 ∴ Hoi la, la, la, la, la! jne.
 Walwamas isamaa waim meie wahel,
 Looduses liitumas lennula;
 Süda ei aina wõi wangisfa wiibi, —
 Hõiska ja helise õnnes ja!
 ∴ Hoi la, la, la, la, la! jne. D. Koibula.

13. Järw hingab unerahus.

Järw hingab rahus, õhtu ligi
 Ja linnud läinud magama,
 Üks taja kohin waewalt kuuldaw,
 Kõik loodus pea uinub ka. ∴
 Järw hingab rahus! Burde okstes
 On kuulda taja, püha hää, —
 Kõik lillekesed järwe kaldal,
 Mad wagalt palwetawad sääl. ∴
 Järw hingab rahus! Kõrgel taewal
 Mäed waikseilt tähti hiilgama. —

Oh inimene! ole rahul,
 Pea saad ta šina hingama! ::

14. Juba lõõrib lõokene.

Juba lõõrib lõokene
 Juba kukub kääke,
 Pehkama lööb lillekene,
 Ditsema hakkag õiekene,
 Süda seeft sütti ka
 Lõginal leekima
 Suu halka sulal ja
 Lõbu lõõrima.

Mure kurwastuse kujud
 Jäägu minust järele,
 Tulgu tuppa rõõmu tujud,
 Jäägu õue õht'mine :
 Puu pungad puhkewad,
 Wee laened weerewad,
 Pajud ka laswawad,
 Laulda lafewad !

Tasa pehme tuule tuhin
 Bunde õlgi puudutab,
 Waihselt wkte woode wulin
 Kõselt kõrwu kõjutab,
 See warsti waimustab,
 Et rind mull rõõmsaks saab,
 Keel laulu lafjutab,
 Hästi äratab. A. A. Hermann.

15. Jstub mere kaldal.

Jstub mere kaldal
 Noormees mõtetes,
 Waatab laente mängu
 Kurwalt õhates.

Tema südant täidab
 Sala igatsus

Lahket lõbu lõidab
 Hale kurwastus.

Laened peff'wad woodes
 Wastu kaljusi,
 Walget wahtu loodes
 Lang'wad tagasi.

Igawene rahu!
 Raeb'tes ohkas ta,
 Oh miks sa ei mahu
 Minus olema?
 Tuuled! rahu tooge
 Minu südamele!
 Rõõmu tunda looge
 Laened waeset'jel!
 Minul möllab süda
 Nii kui laened wees!

Baljalt leina häda
 Da mu elu sees.
 Bijar palgelt weereb
 Wilu laentesse,
 Ohkamisi keerleb
 Maru kaugele.
 Oh! ei mere tuuled
 Wastust anna tääl,
 Laentel puund'wad huuled,
 Troosti woode wael.

16 Jää Jumalaga isamaa.

Jää Jumalaga isamaa!
 Jää Jumalaga nüüd!
 Sest wõõra maale lähen ma!
 Jää Jumalaga nüüd!
 Sest ma laulan kurwa meelega,
 Suu, südame ja teelega!
 Jää Jumalaga nüüd!
 Su taewas, põllud, heinamaad,
 Oh armas isamaa!
 Wull' palju rõõmu tegewad,
 Oh armas isamaa!
 Jumal teab, et ma sind armastan
 Ja siiski lahkuma sust pean,
 Jää Jumalaga nüüd!
 Sa armas jõgi, jaadab mind,
 Jää Jumalaga nüüd!
 Et lahtun, see teeb kurwaks sind,
 Jää Jumalaga nüüd!
 Drüft, sammeldanud kiwi päält
 Säält tõstan wiimast lorda häält
 Jää Jumalaga nüüd!

Dr. K. A. Hermann.

17. Isamaa, kuis täidad sina.

Isamaa, kuis täidad sina,
 Kui su nime hüüan mina,
 Waimu elu-tulega!
 Keele paelad lahti saawad,
 Kõiki üles äratavad
 Sinu kiitust kuulama.

Raskied radu oled käinud,
 Palju waewa päewi näinud
 Jhu, waimu poolest sa:
 Aika, armastatud üles,
 Ara uinu une süles
 Hakka uuest' kojuma!

Wõtku ühtlus waimud kõita,
 Armastuses ühte heita,
 Andku elu unistel!
 Tugewaid meil olgu palju,
 Ja kui liikumata talju
 Seisku tormis meie meel!

Sind, mu armas Eesti rada,
 Tahan läia, armastada
 Surmani ma igal a'al.
 Poul, ja kõla: priius ela!
 Onne andes ikka ela
 Meie kallil isamaal!

Kui ta kannad wiletsusi,
 Witmest põlgtud, pahandusi,
 Minu wäike isamaa:
 Looda, ajad paranewad,
 Walu wermed terweks teewad:
 Sumal find ei unusta!

Dr. K. A. Hermann.

18. Just nagu torm.

Just nagu torm ja pikse hääl,
 Kui laen'te löögid mere pääl,

Nii kosta ja, oh meestekoor,
 Et rõõmu tunnelt wana, nbor!
 Käi läbi ja nüüd orust, mäest,
 Täis saagu õht su inie-wäest,
 Ja kõla läbi ilma auul,
 Sa waba Eesti laul!

Oh lehekuu nüüd tere ja,
 Oh lilled armsa lehiga,
 Sa oja jookstes kohinal,
 Te' linnud lauldes taewa all!
 Nüüd rõõmuga me rändame
 Küll metsasse ja murule,
 Kus ilma ilu näeme,
 Mis tekkin'd tõusule.

Maailmast läbi lauluga!
 Kus himu, eht sääl seisata.
 Me südant lahketis laulame
 Ja magust mõtet meelele.
 Täis meestekoor, kui heliseb,
 Hääd õnne toob ja rahu teeb,
 Sest tõstlem, armjad wennad, häält
 Nüüd iga koha päält. Saksa keelest.

19. Isamaa, sinuga.

Isamaa!

Sinaga

Kõnnin mina rõõmu rada,
 Kui ta wiletsusi sada.

Isamaa!

Sinuta

Kadunud mul aau ja ilu,
 On mul päike külma ja wilu.

Isamaa!

Rõõmuga

Kõnnin sinu kõrgel pinnal,
 Uinun sinu rikkal rinnal.

Isamaa!
 Rahuga
 Lähen sinu künkaatele
 Igawese hingusele.

A. Piirikivi.

20. Isa sõnad.

Armas poeg! Nüüd lahtud isamajast
 Wanemate palwe saatusel,
 Astud wälja kitsast kodurajast
 Lapsepõlwe waitsest õune-ajast
 Tõuswa koidukuma waatusel.

Tahke lapsepõli on just mööda:
 Pühitse ta lõbust lõpetust!
 Isamaal sa tahad teha tööda,
 Tahad walwas olla päewa, ööda!
 Wõta selleks isalt õpetust!

Isamaa on mehe ülem mõte,
 Wabadus ta armsam igatsus,
 Rahwa õnn ta kallim ettemõte,
 Haridus ta kaunim edastõte
 Kindlus tema parem omadus.

Tulewiku õnn sul tärkab rinnast,
 Kui sa hoiad ennast efsiteelt;
 Õnnetus sind leiab maalt ja linnast.
 Raotab su nime kodu pinnast,
 Kui sa efsiteled õiget meelt.

Kui sa hüüad Isa nime taewast:
 Hüüa lootjal, soojal südamel:
 Wõid sa päästa kaljul katten'd laewast,
 Päästa wenda wiletsusest, waewast:
 Ara wiibi orjamõtetel!

Tahad „isamaad“ sa suhu wõtta:
 Poeg! siis omad huuled pühitse!
 Tahad rahwa eest sa miina sõtta:

Minu armas laps! siis enne tötta —
 Oma püüd ja hüüd sa puhtaks tee.

Ära otji, et sind rahwa huuled
 Tõstaksiwad pilwi ülesse:
 Mis ja täna suureks kiiduks kuuled,
 Võiwad rikkuda ju homsed tuuled —
 Ülestõusew auu on üürite.

Rahwa südant omale sa püüa:
 Süda saadab armsad hauani!
 Soojast südamest sa südant hüüa:
 Kurjal, külmal käel sind siis lüüa
 Pole mõimu ial ilma!

Lahtu poeg, siis armsast isamajast,
 Ela rõõmsast rõõmsal isamaal!
 Ära kuula kurja-koori rajast,
 Mis sind etsiteleks õigest rajast:
 Ole tões kindel igal a'al!

U. Piirikivi.

21. Kas tunned maad.

Kas tunned maad, mis Peipsi-rannalt
 Käib Lääne-mere rannale.

Ja Munamäe metsalt, murult,
 Käib lahke Soome-lahetele?

See on see maa, kus minu hääl
 Kord kiitus ja mu isadel.

Sest laulgem nüüd ja ikka ka:
 See ilus maa on minu isamaa!

Siin teretawad metsa-ladwad
 Nii lahtelt järwi, rohumaid;
 Siin taewa wihmal oras mõsub
 Ja päite vaistab wiljapäid.
 See on see maa jne.

Siin kasvab Eesti meeste sugu
 Ja sammub wababusele;
 Siin kasvab pristelt Eesti neiu

Ja sirgub Eesti peiule.

See on see maa ine.

Siin tõstab rahwas põllu-rammu

Ja matab endist viletsust ;

Siin püüab rahwas waimu walgust

Ja matab endist pimedust.

Dh töotage südamest

Me' mehed olla igawest,

Ja laulgem nüüd ja lõpmata :

Sa kosu, kasra, kallid kodumaa !

Dr. M. Weste.

22. Kuusepuu.

Dh kuusepuu, oh kuusepuu

Kui haljad sinu otkad !

Sa kaswad üksnes põhjamaal

Kus haljendad ka talwe a'al.

Dh kuusepuu, oh kuusepuu,

Kui kena oled sina !

Käes jõuluaeg, käes jõuluaeg

Siis iluehtis hiilgad !

Su olstel tuhat tuletest

Kui läit'wad taewa tähekest.

Dh kuusepuu, oh kuusepuu,

Kui kenast hiilgad sina !

Waat lastehulk, waat lastehulk,

Sind särav-silmil ootab

Meid rõõmustad ka mehe eaz,

Kui meil on jõulupühad käes

Dh kuusepuu, oh kuusepuu,

Kui särav oled sina.

23. Kuule kuidas.

Kuule kuidas hääli helab,

Wanemuise landlest kõlab :

∴ See on Eesti laul ! ∴

Kuule, kuidas männik mühab,
Kuidas jõgi jooksul kohab :

∴ See on Eesti laul ! ∴

Waata, jää ja lumi walgub,
Päitse paistel läike wilgub ;

∴ See on Eesti laul ! ∴

Waata põhja eha koitu,
Wirmaliste leegi loitu :

∴ See on Eesti laul ! ∴

Igas kohas hääli helab,
Hääli helab, keeli kõlab !

∴ See on Eesti laul ! ∴

Kui sul rõõmu, wend, siis tule,
Kui sul kurbtus, tule kuule :

∴ See on Eesti laul ! ∴

Dr. M. Weste.

24. Kui Kungla rahwas.

Kui Kungla rahwas kuldsel a'al

Kord istfid maha jõõma,

Siis Wanemuine murumaal

Läts kardle lugu löõma.

∴ Läts aga metsa mängima,

Läts aga laande lauluga

Säält saiwad lind ja lehepuu

Ja loomad laulu lugu ;

Siis laulis mets ja mere suu

Ja Eesti rahwa lugu.

∴ Läts aga jne.

Siis lölas kaunist' laulu wiis

Ja pärjad pandi päha,

Ka murneide tütreid siis

Sai Eestirahwas näha.

∴ Läts aga jne.

Ma laulan mättal, mäe pääl

Ja õhtu hilja õues,

Ja Wanemuiſe kandle hää!,
See põksub minu põues.

∴; Lääs aga jne. — F. Kuhlbars.

25. Kes ifka truu ja õiglane.

Kes ifka truu ja õiglane,
Ja elab magaste
Ja õige tee päält tõrwale,
Ei lähe ialgi.

See õitseb kui üks roosipuu
Sää! jõe kalda pääl,
Ta süda rahul — lanlab juu,
Ei tunne kurbuſt tääl.

Nii lähewad tal lahkeſte
Päew päewa järele
Siin — tuni eluõhtuke
Ju jõuab temale.

Siis läheb rahus magama,
Käed pannes rinde pääl'.
Ja tõuseb ükskord rõõmuga,
Kui hüüab ingli hää!

Kes aga kurja armastab
Ja mängib patuga. —
See teki mis ta ial teeb,
Ta süda rahutu.

Tuul wälja pääl, leht põõſa all
Teeb hirmu kabinat:
Ja kõiges ilma elus tal
On kartuſt, wabinat.

Ta kuuleb kurja waimu häält,
Ja jelle tahtmist teeb,
Ta lahtub hoopis õigelt teelt,
Ja wiimaks hukka läab.

26. Kewade on kuulus mees.

Kewade on kuulus mees
 Sahke laulukunsti sees,
 ∴ Tal on hää'ed ilusad,
 Hääle mõnud mõjusad ∴
 Kõla, kõla wäike lauluke
 Kewadele kenaste,
 Hüüa üle ilmamaa,
 Üle ilma ilusa!

Seft mu wäike lauluke,
 Kõla õige kenaste,
 ∴ Teo, sind kuuleb kewade,
 Kes sind kutsus ilmale ∴
 Kõla, kõla wäike lauluke
 Kewadele kenaste,
 Hüüa üle ilma maa,
 Üle ilma ilusa! A. Piirikivi.

27. Kui mina alles.

Kui mina alles
 Moor weel olin ∴
 Rapse põlwes
 Wängisin. ∴

Ei mina teadnud
 Muud kui seda ∴
 Mis mina nägin
 Silmaga. ∴

Kõõm teeb lastel
 Lauu hääle ∴
 Kaunimaks kui
 Kandle keele. ∴

Meie elu
 On siin ilmas ∴
 Kii kui linnul
 Oksa pääl. ∴

Näitab ennast
 Kõõmus, siisgi ∴
 Süda on täis
 Kurwastust. ∴

Ei meie ei tea,
 Kas me saame ∴
 Siin weel kofku
 Tulema. ∴

Kahwa laul.

28. Kuldne õhtu päike.

Kuldne õhtu päike,
 Kus oled sa,
 Kui sa viimse läike
 Saadad üle maa.

Aratad mu meeles
 Palwe palawa :
 Kuldses loidu keeles
 Ilma tereta !
 A. Piirikivi.

29. Kuffu ja kägu.

Kuffu ja kägu kulda lindu
 Häälitsele hõbenotka,
 Kuffu meile kuulutusi,
 Häälitsele ilmutusi,
 Weeretele laulu wara
 Ketra kuulutuse lõnga,
 Kuju kauni aja tangast !
 Kui sa ei kuffu, kuffun ise,
 Pajatelen pardikene,
 Basen luige laulusida,
 Seitsemekordseid sõnumida
 Wanast ajast weeremaie,
 Kuldsest ajast kuuldumaie
 Ilu ajast hiilgamaie.

Üks aga sõnum ülge suusta,
 Teine laene tüterilta,
 Kolmas ranna kaljudelta,
 Neljas näki neidudelta,
 Viies wete emadelta,
 Kuues kude kudujalta,
 Seitmes saare taadilt, eidelt.

Kalewipoeg. IV. 1—19.

30. Kui hakkas.

Kui hakkas laulu lastema
 Ja lusti lõõsil lõksuma,

Siis süda hakkab sulama
Ja teha torkima.

Oh tulge sõbrad, tulge
Ja ühes rõõmsad olge,
Mu rõõmu laulu kuulge
Mis mõjub mõnuga!

Kõik mured metsa marssigu'
Ja leinamised lahtugu,
Kõik nutrus nurka pugegu
Ja kurbtus kaugu!

Kui laulan nii kui lõote
Kui kulan nagu kääle,
Ei mõlgu neist siis meelele,
Ei soovi neid mu suu.

Seft hakkab laulu laslema
Ja lusti lõõril lõksuma
Siis süda hakkab sulama
Ja teha torkima.

Oh tulge, sõbrad, tulge
Ja ühes rõõmsad olge,
Mu rõõmu laulu kuulge,
Mis mõjub mõnuga:

Dr. K. A. Hermann.

31. Kuld rannate.

Kuld rannate!
Mill' jõuab laew su kaldale?
Su wara kalli toiduga
Su poole wõtsin purjuta,
Ei weel su kaunist kallast näe
Siit üle kõrge laene mäe.

Kuld rannate!
Mill' jõuab laew su kaldale?
Weel ikka wõõra ilma piir,
Ei läigi ranna sinowiir

Säält üle elu-mere wee,
Kus lõpeb minu laewa tee.

Kuld rannate!

Mill' jõuab laew ju kaldale?
Ma õhtan siin kui wäsiid lind,
Et waitne elu-mere pind,
Ei tuul mu laewa lendes a'a,
Ei mina weelgi randa saa!

Kuld rannate!

Mill' jõuab laew ju kaldale
Küll õhtu päikse paiste läes
Sind wete wirwenduses näeks,
Oh siisgi raste, wilets järg,
Sest tee on hirmus pikk ja märg!

A. Reinwald.

32. Kui kangel me wõõrsil.

Kui kangel me, wõõrsil
Küll käisime sääl,
Kodu sarnast ei leidnud
Me' maailma pääl.

Kui oled wõõrsil jõudnud

Ehl auu latwa ka,
Ei siisgi sääl wõi leida

Küll kodu rahu ja.

Kodu ja isamaa!

Ei ole sinu sarnast,

Dh kallis isamaa!

Ehl meelitab hiilgus

Ja rõõm ka me' meelt

Kodu igatsus täidab

Weil hinge ja keelt.

Ei tundmust, mida kodus

Weil saadab onuile,

Wõi äratada wõõrsil

Weil üksigi paigake.

Kodu ja isamaa!

Ei ole sinu sarnast,

Dh kallis isamaa!

Ei õnne wõi leida

Ma wõõraste maal,

Onu andte mull' jälle

Ja jäägu mult saal!

Küll tõlas kodus armsalt

Mull' linnukeste hääl,

Küll kuulatsin weel jälle

Ma iluheli jääl.

Kodu ja isamaa!

Ei ole sinu sarnast,

Dh kallis isamaa!

33. Kui ilus on küll kewadel.

Kui ilus on küll kewadel,
 Mill' kõit uut elu saab,
 Kui tärkab, õitseb roosi lill
 Ja mets ka haljendab.

Weel ilusam, mis kannab põld,
 See toidab katab meid,
 See on meil kallim weel kui kuld,
 Mis tasub meie tööd.

Eiis lõikame sin röömuga
 Ja wihud kanname.
 Ring sõome leiba mureta
 Ja tänu anname.

J. Jung.

34. Kui mu kallist isa talu.

Kui mu kallist isa talu
 Sumalaga jätsin ma,
 Tundis minu süda walu,
 Mis ei wõi ma ütelda.

Wärawalt ma üle wälja
 Eõitsin wenna saatusel,
 Eõiusin üle lingu selja,
 Kust weel kodu nähtawal.

Wend mull ütles: „Aca nuta.
 Ara enam kaeba nii!
 Mina waatu: „„Aca rutta,
 Siit näen kodu wiimati!““

„„Goia hobust kinni wähe,
 Oaj' mind waata tagasi,
 Ehk ei saa ma enam näha
 Isa talu ialgi!““

Sumalaga isa maja,
 Armsad lohad karjamaa!
 Taewas anna, mis teil waja,
 Sumal teid küll õnnista!““

Dr. M. Beske.

35. Küll seisab pikal.

Küll seisab pikal pimel ööl
 Nii ainu üksi wahi tööl,
 Wu mõtted aga käiwad sää
 Wu armukeste teede pääl.

Kui lipu alla tulin ma,
 Siis ehitas mind armuga,
 Ta nuttis minu rinna na'al
 Ja ütles: „Truu sul igal a'all“

Ta on nii helde, tasane,
 Ja armastab mind kindlaste,
 Sest tustub süda külmal ööl
 Wu waljult, soojalt wahi tööl.

Eht istud lamri nurga sees,
 Sul kustub küünal woodi ees,
 Sa saadad palweid südamest
 Nüüd üles oma peiu eest.

Küll film ja süda nutawad,
 Et halwad ajad algawad:
 Jää wait ja maga murta,
 Truu Jumal meid ei uneta!

Kell hüüab ju, nüüd tuleb tund,
 Mis lahkust toob ja magust und:
 Oh tanna, kallis, une sees
 Wind oma wagas südames!

J. Kuhlbars.

36. Riigu mu paadife.

Riigu, mu paadife, kõigu nüüd pääl!
 Lehti, mu lauluke, lenda, mu hää!
 Laened kõik jõuawad, kaldale jõuawad.
 Riigu mu paadife, kõigu nüüd pääl!

Laute pääl minagi edasi lä'en
 Kuni ma randa, üht õitsewat näen.
 Uju nüüd waljuste, paadife, pikk on tee!
 Riigu, mu paadife, kõigu nüüd pääl! J. Järw.

37. Kostke laulud Eesti keeles.

Kostke, laulud, Eesti keeles,
 Kostke, kandle kõlinad,
 Eesti keeles, Eesti meeles
 Ülendage isamaad!

Ühes meeles, ühes keeles
 Wanemuise wõimula
 Kostke, laulud, Eesti keeles,
 Kostke, kandle kõlinad!

Eesti ader harib maada
 Haruldas'e hoolega,
 Et wõib külwist kasu saada,
 Walmist wilja lõigata.

Mii me maad wdib nimetada
 Üksi Eesti nimega,
 Laulgem temast Eesti keeles,
 Kostku kandle kõlinad

Eesti waim on wasta pannud
 Kattu, nälja aegadel';
 Eesti mehed mõeka kannud
 Walusamat waenlastel'.

Waprus on meil' uuest annud,
 Mis me oma algusel;
 Seda laulgem Eesti keeles,
 Kostku kandle kõlinad!

Beipsi järwest Pärnu randa
 Koivast Soome laheni,
 Ditse haljas Eesti randa,
 Ei siit lahku ilmasgi,
 Pakutaks ka palju hinda,
 Kullatiratud kuhjani!
 Laulgem seda Eesti keeles,
 Kostke kandle kõlinad.

Soome keele järele M. Lipp.

38. Kus Läänemeri kohiseb.

Kus Läänemeri kohiseb,
Ja kaldal ilu idaneb,
Sääl on mu armas kodumaa,
Mis kallim mul veel tullasta.

Sääl org on armsas orases,
Ja lehtpuud lehtwais õilmetes,
Sääl olin nagu laulu lind.
Kui õnnes tuffsus õnnis rind.

Oh et ma pidin Põhjialast,
Mu kuldakodust kaunimast
Mii ätki saama wõõrsile,

Kus mures mõlgub meelele!
Jah kuldne koht nüüd kaugela,
Kust lahkusiu ma waluga,
Kuid sinna jõuab ikka veel
Mu mõte lahke luule teel.

Ja peaksin ma ilmaagi
Kord sinna jõudma tagasi,
Siis laulan uue wõimuga:
Mu kallid, kaunis Põhjiala!

Soome keelest M. Lipp.

39. Kõrges kõlagu Cesti poegade auusus.

Kõrges kõlagu Cesti poegade auusus,
Mingu ilutsema õigus armsuses!
Kaunist kaswagu neades teadus ja tarkus!
Walguis walitsegu wabas wõimuses!

Armsast' õitsegu Cesti tütarde õnned
Püha tulewiku pehmeil tiibadel!
Selgest' säragu nendes häädus ja ilu!
Õnnel lehwigu nad õitsma õrnuses! S. Särw.

39. Laulgem.

Wennad, wõtkem wahwast laulda,
Laulgem rõõmsast südamest!

Wets ja maa ja meri kõlab,
Kõlab lahke lauludest.

Wis rõõb mõnusam weel olla,
Mõnusam kui laulu hääl!
Laulgem õues laulgem laanes,
Laulgem Eesti tingu pääl!

Eesti laul ja kõla waljust
Üle metsa, üle maa,
Pillidel pimel kirjal ajal.
Etu küünal ole ja! —

Oh et ära läinud wennad
Pööraks jälle tagasi,
Seots laulusõngad ühte.
Wis on läinud laiali! F. Kuhlbars.

40. Lahkumine.

Kui kaugel' wiivad
Sind saatuse tiivad
Ja maha jääb kodune pind;
Kui armsamaid jätad,
Ja lahtudes nutad,
Siis palun — ka mäleta mind!

Kui kaugele maale
Ja wõõrale raale
On kannud sind saatuse sund,
Eht leiad jääb walu,
Eht rõmu ja ilu,
Sa siisgi — ka mäleta mind!

Üks kindlus ja pide
On sõpruse side, —
Ja hoidku mind, hoidku ka sind:
Kui sõprus meid seob,
Siis wiha, waen kaob . . .
Hääd reisi! — Ka mäleta mind!

42. Laula, laula suukene.

Laula, laula suukene,
 Siigu, linnu keelekene,
 Mõlgu, marja meelekene,
 Slutse, südamekene!
 Küll saad siisgi waita olla,
 Kui saad alla musta mulla,
 Balge laudade wahese,
 Kena firstu testeele! Rahwa laul.

43 Lorelei.

Mu meel on nii kurb ja raske
 Ja walus keeb mu rind,
 Ei suuda ma meelest lasta
 Juttu mis lohutab mind.
 Oo jaha ja looja läab päike,
 Rein taha woolama,
 Ja päikese wiimane läige
 Mäe latwu on kuldama.

Üts neiu nii ime ilus
 Sääl kõrge kalju pääl;
 Oru lääke tal pilwede wilus
 Kuld juukseid silumas sääl.
 Reid kuldsele kammil ja silub
 Ja laulu laulab ta,
 Üht laulu, mis wäga kõidab
 Küll iga kuulaja.

Üts laemnil kes jõe pääl sõidab,
 Ei märka kaljut wees,
 Nii nõiduslik laul ta wõidab,
 Et kõil on unustan'd mees.
 Nüüd tean, et laened on kannud
 Weest kõide laewaga:
 Reid Lorelei woosse matnud
 On oma lauluga.

44. Laulge poisid.

Laulge, poisid, laulge, peiud,
 Laulge naesed, laulge neiud!
 Hõisja ja hõisjassa. :;
 Eõõge saia, sõõge liha,
 Jätke jonni, jätke wiha!
 Hõisja ja hõisjassa. :;
 Siin on neiud noorekesed
 Just kui roosi nupukesed!
 Hõisja ja hõisjassa. :;
 Küll on pulma, küll on saaja,
 Küll on noorel paaril maja!
 Hõisja ja hõisjassa. :;
 Poisid, miks te pill ei hüüa?
 Mina tahan kepsu lüüa!
 Hõisja ja hõisjassa. :;
 Unustage iõõd ja piina!
 Jooge õlut, jooge wiina!
 Hõisja ja hõisjassa. :; Rahwa suust.

45. Laske lipud lehwitada.

Laske lipud lehwitada, Jäta püha Lääne pinda,
 Mõegad teed meil rainge! Waenlane, siin näed meest!
 Sumal juhhib wõidu rada, Koju poole pööra rinda,
 Wäriise, ja waenlane! Rättematsja meeste eest!
 Wägi marsib, kajak ajab Wandugem kõik püha
 Mõegad, odad wälguwad, [wannet
 Eõja käsufõna kajak Cesti mehed wanduge:
 Sammud kõigutawad maad Isamaad me Looja annet
 Hoidke itka hoolfaste!
 Jooksu higi, jooksu weri:
 Andkem waenlasele tuld!
 Waba olgu Lääne meri,
 Waba Cesti muld, ja tuld!

Dr. M. Weske.

46. Lootus on üks edew neiu.

Lootus on üks edew neiu,
 Mängib iga ühega,
 Aga väga harwa annab
 Kätte, mida luban'd ta.

Ja kes tema tühja pettwist
 Bõtab liiga südame
 Küll ta rasteks elu rada
 Mõistab teha temale.

Tema tembust kihutatud
 Surma läks ju mõni ta,
 Kelle tulewikust tuju
 Sundis palget pöörama
 Kes on mõistlik mees, see mängib
 Kaljatades temaga,
 Aga ialgi ei anna
 Ennast tema kätte ta.

G. E. Luiga.

47. Mu isamaa, mu õnn ja rõõm.

Mu isamaa, mu õnn ja rõõm,
 Kui kaunis oled sa,
 Ei leia mina ial tääl
 See suure laia ilma pääl,
 Mis mul nii armas oleks ta,
 Kui sa mu isamaa!

Sa oled mind ju sünnitand
 Ja üles kaswatand;
 Sind tänan mina alati
 Ja jään sul truiks surmani!
 Wul kõige armsam oled sa,
 Mu kallis isamaa!

Su üle Jumal walnata,
 Mu armas isamaa!

Ta olgu sinu kaitseja !
 Ja wõtku rohkest õnnista,
 Mis ial ette wõtad sa,
 Mu kallis isamaa !

J. W. Jannsen.

48. Minge üles mägedele.

Minge üles mägedele
 Tuule õrna õhule !
 Waatke, alla oru põhja
 Üle lille hiilguise !
 Waatke kuidas oja keerleb
 Läbi luha lätiwa !
 Ja siis hüüdke alla orgu :
 :: Ilus oled, isamaa ! ::
 Waatke, metsad pilwe poole
 Tõstwad latwu uhtuses !
 Kuulge kuidas kaasid kohab
 Lehtawates lehtedes !
 Waatke, jõed, järwed läikwad
 Metšas wirwendusega !
 Ja siis hüüdke üle metša ;
 :: Ilus oled isamaa ! ::
 Waatke rohke rukis hällis
 Uhte nurme nõlwadel !
 Tõu-wili töotab anda
 Rohket saaki sügisel !
 Wiljapuude okste otsas
 Hiilgwad anded iluga !
 Ja siis hüüdke üle nurme :
 :: Ilus oled, isamaa ! ::
 Waatke tarja lusti-pidu
 Leherikkas lepitus !
 Kuulge tarjalaste laulu
 Wastuhelkjas wõsikus !

Waatke, kuidas kõrgel wõlwil
 Taewas helgib sinaga!
 Ja siis hüüdke üles poole:
 ∴ Ilus oled, isamaa! ∴

Dr. M. Weste.

49. Mu isamaa armas.

Mu isamaa armas,
 Kus sündinud ma;
 ∴ Sind armastan ma järgest
 Ja kiidan lauluga! ∴
 Ei seedrid ei palmid
 Ei kaswa me maal;
 ∴ Meil siisgi kenad männad
 Ja kused kased ka. ∴
 Ei hõbedat, kulda
 Ei leida siin maal.
 ∴ Meil wilja kandjat mulda
 On küllalt igal pool. ∴
 Oh õitse weel kaua,
 Mu isade maa!
 ∴ Sa maa kus palju wahwust
 Ja waimuwara ka! ∴
 Su hoolets end annan
 Ja truiks sulle jään,
 ∴ Kuni ma lord ka suren
 Ja oma hauda lään! ∴

J. Kuhlbars.

50. Mifs ja nutad.

Mifs ja nutad, lillekene,
 Nupud sul täis pijaraid?
 Kas sa rasket hinge walu,
 Hellate ka tunda said?

On sul Gesti pind la rääkind,
Waike öö sul teadustand.

Ennemuistsest rõõmu põlwest,
Kadund õnnest pajatan'd ?

Tõsta pääd oh õiekene,
Koit on saanud isandaks !
Oma terad hiilgwalt saadab,
Et nad nuttu kuiwataks.

Kui ta lõuna walgust puistab
Ule õitswa isamaa :

Oh kuis tchame tall' tänu,
Dis, siis wastu õhtada !

L. Koibula.

51. Metsas seisib maasikas.

Metsas seisib maasikas,
Maasikas nii ilus.

Pois läks metsa karjaga
Wagust paita otsima,
Leidis marja wilus.

Oh sa magus maasikas,
Maasikas nii ilus !

Ütles pois : ma nopin sind,
Maasikas nii ilus !

Kostis maasik : Lase mind,
Karjapoiss, ma palun sind,
Paisuda weel wilus !

Oh sa magus maasikas,
Maasikas nii ilus !

Poisit' noppis maasika,
Maasikas nii ilus !

Ei ta wõtnud palumist,
Marja warre kaebamist,
Kuulda puude wilus.

Oh sa magus maasikas,

Maasikas nii ilus ! F. Kuhlbars.

52. Riigu laul.

Kui õrnad õied õitsemas,
Sääl lendamas, on liblikas,
Kuid õite wahel oksa pääl
Üks warblane end tiigub sääl.

Ja minu kuldne kallite
Kui liblikas, kui warblane
Moor weri tema soontes teeb,
Tal kiikumine löbu teeb
Riigu, mu kallite tiigu
Hellasti tiigel sa:

Hõlju ja helju ja tiigu

Laulu sull' laulan ma.

Inglise, lase ma süttan

Riigel sind päitseni:

Kuid sind heljumas filman

Siis näen kui taewast wallalt

Mu kallid ilus jalake
Ja jalgas siidi sukate,
Mis kena roosi paelaga
On päält poolt põlwe sidund ta.

Mis nägin õelsin kallile:

„Kuis nii?“ ja „kuidas?“ hellake

Mult küsis — ise kohtunud —

Ma õelsin: „Kiik ei pea suud!“

Riigu mu kallite, tiigu jne.

Kui kewadisel õhtul ma

Läen kodu oma kalliga,

Siis kõige lõbusam on see,

Ku taenlas tiigub kallite:

Sääl weri tuksub karmesti

Ja mõistusgi kaob koguni:

Jah uskuge mind — armastus

On hää ja magus joowastus.

Riigu, mu kallite, tiigu jne.

Julius Freund'i järelse D. Grossschmidt.

53. Ma olen üks rõõmus ja lustilik mees.

Ma olen üks rõõmus ja lustilik mees,
Ja tuline waim see elab mu sees,
See elustab, kihutab, põleb ja teeb
Ja alati nalja teeb.

Kui tuleb mind vaatama wiletsus
Eht lohutama kurwastus,
Ei anna ma neile maad
Kui nad ka tahawad,

Kui kõht on mul täis, siis ka meel on mul hää
Saab sõprade seltsis siis soojaks weel pää,
Siis hüppan ja targan, löön kopsu kui tall
Teeb kewade puude all.

Mul pole ka ialgi süda külm,
Kui silmitses mind ilus film,
Siis lenasid kõnesid kedrab keel,
Siis mahe mölgub meel.

Ja süda mul süttib ja õnn on mul uus
Kui lauluwiis lahkest kõlab mu suus,
Kõik mõrudus, mure mu meelest on läind
Ja rõõmule aset teind.

Mii maitsten ja armastan, lausan ma,
Sest siin on magus elada ;
Oh lõpetä mu elu lord lauluga,
Kui lähen magama !

Dr. R. A. Hermann.

54. Meil aiaäärne tänawas.

Meil aiaäärne tänawas,
Kui armas oli see,
Aus lasteheinäs põlwini
Me lapsed jookšime.

Kus ehani ma mängisin
 Küll lille, rohuga,
 Kus wanataat käe kõrwas mind
 Tõi tuppä magama.

Küll üle aia tahtsin siis
 Ta kombel waadata!
 „Laps oota,“ kostis ta, „see aeg
 On kiir küll tulema!“

Aeg tuli. Maa ja mere peal
 Silm mõnda seletas, —
 Ei pool nii armas polnud seal
 Kui küla tänawas! L. Koibula.

55. Me teretame kõiki.

Me teretame kõiki
 Mii lahkesti nüüd,
 Me häälitseme, süda
 Täis rõõmu ja hüüd!
 Ei mõtle meie häda
 Ei turbtuse pääl'
 Kui helisedes kõlab
 Meil laulmise häääl.
 Tere, tere, laulja linnufene oksa pääl!
 Tere, tere, lahke, kena ilus ilm!
 Oh tere, lauljad!
 Oh tere, kuuljad!
 Oh tere, kõik, kes keelitsen'd
 Oh tere, isa!
 Oh tere, ema!
 Tere, tere õde ja wend!
 Tere, metsad, orud ja mäed!
 Tere, laulu, loomuse wäed!
 Tere lilled, lehed ja puud!
 Tere ka wainud ja murud ja muud!

Dr. R. A. Hermann.

56. Minu isa ütles mulle.

Minu isa ütles mulle :

„Prii on jälle meie maa,
Prii on jälle meie rahwas,
Armas poeg, sest rõõmusta !”

„Kuidas priius meie tuli,
Ütle, isa minule ?”

Isa ütles : „Priius tuli
Kui see koidutähete !

„Priius hakkas meie paistma
Kui see kume wara koit,
Priius hakkas helendama
Kui see lõtkew koiduloit.

„Priius tõusis kui see päike
Koidu kuldse kaisu seeft :
Orjapõli pugest ära
Kui see udu päikse eest !”

Minu uuest' isalt nõudsin :

„„Kas meist priius jälle kaob ?”
Isa ütles : „Ei ta kao ;
Priius tõuseb, orjus waob !

„Wõiwad ohjad jõge hoida,
Kui ta kohab kewadel ?
Kes wõib priiust paela panna,
Kui ta paisub paistusel ?

Kes wõib meie metsal hüüda,
Kui on käes kewade :
Kaasik, ära aja kasu,
Lepik ära lehitse !

Kes wõib orasele hüüda :
Ära wõrsu wõrsu ja !
Kes wõib haljal aasal welda :
Ära hakka õitfema !

Kes mõib tõusjal' päewal hüüda :
 Weere jälle tagasi !
 Teda pilw küll warjab wahel,
 Aga päew on ometi !
 Aleksander andis käsku :
 Priius, paista Gestimaal !
 Priius Gestimaal nüüd paistab,
 Säagu paistma igal a'al !

Dr. M. Weste.

57. Ma olen wahwa.

Ma olen wahwa sõjamees.
 Mul on mõõk ja mõõga toda
 Püüs ja püüsi otsas oda
 Käes jah küll kanges wäes,
 Kaudne kübar minu pääs.

Ma olen wahwa sõjamees.
 Mina sõidan, mina tallan
 Mäest üles, mäest alla
 Lähen läbi laane ka,
 Seni kui ma sõtta saan.

Ma olen wahwa sõjamees.
 Andku lahing werist pinda,
 Mulle pangu risti rinda
 Mis sest kõigest hoolin ma,
 Võitis aga isamaa. J. Kuhlbars.

58. Mu kodune kohake.

Mu kodune kohake, kena ja wail
 Ja ehitud õitega, ilusam paik,
 Kus puhub nii lahkesti kosutaw õhk,
 Kus pesitab rahu ja lillede leht,

Dh kodune kohake kena ja wai!

Dh kodune kohake, ilusam paik!

Mu koduse kohal'se haljuse sees,
Kus õitsewad lilled nii maa pääl kui wees
Wõib puhata kauniste küngaste pääl
Ja lahkesti laulda, et heliseb hää!

Dh kodune kohake, kena ja wai!

Dh kodune kohake, ilusam paik!

Mu koduses kohal'ses elasin ma
Nii mureta mängides nooruse a'a,
Ei tunnud sääl kurwastust millagi meel
Ei kaebanud kurtes mu lapselik teel.

Dh kodune kohake tasa ja wai!

Dh kodune kohake, ilusam paik!

Mu koduses kohal'ses toominga all,
Ma tahaksin hingata isade maal,
Mil minust jäeb maha lord raskuste ilm
Ja rahus läeb finni mu kustuja film.

Dh kodune kohake kena ja wai!

Dh kodune kohake ilusam paik!

Dr. K. A. Hermann.

59. Minu armas isamaa.

Minu armas isamaa,
Sulle olen annud enda!
Sinu kasuks kutsuda
Püüan tööle öde, wenda
Nagu kaunis õunapuu,
Kosju fina tugew, truu!
Sinu tütreid, pojaid ka
Mingu ilul õitsema!
Isamaa,
Mulle kallid oled sa.
Sulle ma
Pulan lõbutselega,
Kuni elan liigun ma

Sinu metsad, sinu maad,
 Sinu männad, kuused, kased
 Minul meeles mölguvad,
 Reist ja laulu luua lased.

Sinul orud, sinul mäed !
 Sinul töödeks wirgad käed !
 Väike, wainne oled ja,
 Siisgi hüüan mõnuga:

Isamaa,
 Kulle kallid oled ja.
 Sulle ma
 Taulan lõbukskelega,
 Kuni elan, liigun ma.

Dr. K. A. Hermann.

60. Mingem nüüd.

Mingem nüüd ! ;:
 Mingem marsfides nüüd !
 Mingem laanele ja lepikusse laulma !
 Mingem murule,
 Käigem tünkale,
 Kus on lõokeste, ööpikute hüüd,
 Olgu rõõmsad meil marsil meeled,
 Hüüdku lähedasti, lõbusasti keeled !
 Olgu rõõm, ;:

Olgu rõõm see, mis juhatab meid nüüd !

Dr. K. A. Hermann.

61. Meil armas oled ja.

Meil armas oled ja,
 Oh kena kewade, oh kewade !
 Küll oled imeilus,
 Kui lilled lõbul lehtawad
 Ja linnud laulawad ;
 Tiu, tiu, tiu, tiu, tiu, tiu !

Meil armas oled sa,
 Oh kena kewade, oh kewade!
 Küll oled lahe lõbus,
 Kui karjad laanel uidawad
 Ja kellad kõlawad;
 Till, till, till, till, till, till!
 Meil armas oled sa,
 Oh kena kewade, oh kewade!
 Küll sütitad sa südant,
 Ja pasunad on puhumas:
 Ja püüsid paukumas:
 Pömm, pömm, pömm! :.;

Dr. K. A. Hermann.

62. Ma olen wäike karjane.

Ma olen wäike karjane,
 Muul loodud laulja keel,
 Seit laulan kui üks lõõke
 Ja rõõmus minu meel.

Ma waatan taewa ülesse,
 Siis tuleb meelde see,
 Et seal üks hea karjane,
 Ma tema tallele.

Sind kallid taewa karjane.
 Ma tänan südamest,
 Et hoiad, kaitset heldesti
 Mind oma tallekest.

M. Körber.

63. Ma saeweskis täna.

Ma saeweskis täna
 Nii wäsiind istusin,
 Ja jookswa wee mäangi
 Ja rattaid waatafin.

Ma panin kui pooltunes
 Ka saagi tähele,
 Kuis pakust pakust läbi
 Ta lõikas rutusti.

See pakk kui elaw oli
 Ja walust wabises.
 Ta kiiksus, kääksus isi
 Ja tasa kõneles :

Sa oled õigel tunnil
 Just siia tulnudki,
 Su pärast häda sunnil
 Mind waawatatse nii.

Sest pea saab sul käibud
 Siin ilmas elu tee,
 Siis saab neist laudest tehtud
 Sul' furnu firstuke.

Ma nägin sääl kuus lauda,
 Mu süda raskets läind,
 Ma tahtsin selgem kuulda —
 Saed olid seisma jäend.

64. Mu sõprade hooned sääl kirkude pääl.

Mu sõprade hooned sääl kirkude pääl,
 Ja isamaa wäljabel laulude hääl,
 Mu kodumaa nõmmes ja õitserwad puud,
 Kui teid aga leiaks, ei nõuaksin muud.

Oh pilweke, kuhu sa ruttad küll nii? —
 Mu isade maale nüüd sõnumid wii:
 Sääl terwita kõiki, kes tunnewad mind! —
 Oh rutta nüüd pääle, sa ujuja lind!

Siin olen kui wangis. Oh kuuleksin weel,
 Kuis mõnufast' kõlab mu isade keel!
 Kui uinuksin surmas, siis leiaksin ka
 Kord rahu su rüpes, mu isade maa.

65. Mul oli ilus isamaa.

Mul oli ilus isamaa,
 Kus koit mul kumas kullala,
 Sääl kaswas kõrge tamme puu,
 Ja lehtis laulis linnu suu —
 Isade maast, armsamast a'ast!
 Ja kui ma tulin wõersile,
 Küll paistis sääl ta päewake,
 Kuid siisgi olid südamed
 Sääl rõhutud ja rauased —
 Jääne ja külm — oli sääl ilm!
 Sääl lõõris ta üks laulu lind,
 Ta armul meeliteles mind,
 Kuid wõoras oli mul ta keel,
 Mul wastane ta mahe meel:
 Kodu, ja nüüd — o'lid mu hüüd!
 Ja kui siis sinu tamme all
 Ma kuulsin laulu liikawal,
 Uus arm mull' rinda sigines.
 Mis unund wõõrsil kõndides:
 Isade maa, kallim mull' ja!

M. Lipp.

66. Mis laulu laene lahkesti.

Mis laulu laene lahkesti,
 Käib kullakeeli südame?
 Wait waimud, puud ja põesastik,
 Mis hõbe helin imelik?
 Ööpik, ööpik! tark Taara linnuke!
 All õhtab wäli, mets ja maa,
 Pilw sõuab kõrges pilwega,
 Ja loidu poole, häbelik
 End kumardamas ämarit?
 Ööpik, ööpik! tark Taara linnuke!

Üks hõiste hääl, üks ainuke,
 Rääib läbi kõige looduse,
 Ja ohvri leeki süda ka
 On pannud põues põlema!
 Ööpik, ööpik! tark Taara linnuke!

V. Koidula.

67. Miks pahandad, kui kuuled.

Miks pahandad kui kuuled,
 Et kurjad tiusu huuled
 Su üle laimut kandes
 End väsitavad wandes.

Sa tead, ei nemad salwa,
 Kus leidnud asja halwa;
 Mis isegi must näeb,
 Meist määrimata jäeb.

Sull' peab ju seesama
 Su wäärtust awaldama,
 Kui nad ei waewast hooli
 Sull' lastis waenu nooli.

Ei surma nad sind aga
 Ka kõige tuhinaaga.
 Ja tormawad nad wäega —
 Jää wait ja heida käega.

G. E. Luiga.

68. Nüüd Mai kuu on tulnud.

Nüüd Mai kuu on tulnud
 Ja linnud laulawad,
 Kes uinumas olnud
 Nüüd õnnel ärkawad.
 Waata wäljad on haljad
 Ja kewade käes;
 Mu süda nüüd sütti
 Ja hõiska õnne wäes.

Müüd kõlamas keeled
 Nii ime iluga!
 Ja kewade hääled
 Meid hüüdwad hõiskama.
 Läbi ilma ju heljub,
 Müüd lillede leht:
 Ja maale nii armsast'
 Sünd annab suwe õht.
 Mu isamaa tulgu
 Ka sulle kewade!
 Su murulta mingi,
 Kõik öied õitsele!
 Et siis õitsete kaua
 Ja õnnela ka,
 Mu wäike ja waba
 Ja ilus isamaa.

69. Müüd walju talwe walitsus.

Müüd walju talwe walitsus
 On laanest lahkunud,
 Ja kewadine kenadus
 Müüd lehib lilled, puud.
 Kus ial seisatab mu film.
 On ilu hiilgamas
 Nii kaunis kosutaw on ilm,
 Et kõik on kõndimas.
 Nii lahke linnu laulu-hääl
 Müüd kõlab kaasitus,
 Ja pajupill ja pasun sääl
 On hüüdmis poisi suus.
 Oh hüppa, süda rõõmusta,
 Kõik mured kadugu!
 Keel, lõksu lahke lauluga,
 Meel mõnul mõlkugu!

Kui kõik on väljas liikumas
 Nii rõõmsa meelega,
 Kus linnud oksal liikumas
 Ka sinna sõuan ma:
 Eääl võidu linnu lauluga
 Ma tõstan oma häält,
 Ja panen hüüdma pasuna
 Mäe halja harja päält.

Mu pasun pangu ärkama,
 Kõik Eesti isamaad,
 Ja nende meeled märkama,
 Kes alles magavad.
 Kõik laulge ühes minuga
 Ja tõstku rõõmsat häält,
 Et kuuleks meid kõik isamaa
 Mäe halja harja päält.

Dr. K. A. Hermann.

70. Noorus kaob rutuga.

Noorus kaob rutuga,
 Kevade läeb mööda,
 Vanadus saab tulema,
 Talve kätte jõudma.
 Päev läeb päeva järele,
 Noorus kaob kiiresti
 Vanaduse varju.

Kus on need, kes enne meid
 Noored on kõik olnud?
 Vanadus on muutnud neid
 Ehk ta hauda kannud,
 Pea on kõik kadunud
 Mulda maha maetud
 Ja kõik põrmuks saanud
 Meie kallid vanemad,
 Kes meil olid armsad,

Surnuaial puhkavad
 Juba mitu aastat;
 Meiegi ka nendele
 Läheme pea järele,
 Kus on jäädam rahu.

71. Ragu linnu tiivul.

Ragu linnu tiivul,
 Tõstab lauluheel
 Üles poole hinge
 Ime wiisi pääl.
 Südant täidab ta
 Rahu väega.

Laul teeb rinda rõõmsaks,
 Lahteks, lõbusaks,
 Meie meeltes hädust,
 Tulul tegewaks;
 Ühtlus, armastus
 Laulus ikka uus.

Wis meil kallilt, kaunilt
 Südant liigutab,
 Sumalikult hinge
 Üles äratab;
 Seda annab auul
 Waga, lahke laul.

Dr. A. A. Hermann.

73. Ragu maru müraga.

Ragu maru müraga,
 Gesti laul, oh lafsu sa!
 Ragu pasun pauguta
 Atist' kõiki ärkama!
 Kutju tokku kodadest,

Uueks eluks une seeft,
 Wahwusta meid waimuga,
 Waba aja aimuga :
 Gesti meel
 Siis märkab weel,
 Tõttab kokku õigel teel,
 Pualma hakkab lahkel teel ;
 Ühes koos kõil laulwad siis ;
 Raugel' kõlab wägew wiis.

Pాలుu laene läitides
 Imelise ilu sees
 Kostab wastu jüdames
 Täites hinged iganes.
 Oh kui armas aeg on see !
 Rahutas meid lahkesti :
 Ühte mõtleb meie meel,
 Ühte laulu laulab keel :
 Isamaa,
 Sind ihaga,
 Muu ja armastusega
 Kaunil kõlal kiidan ma ;
 Waimustatud wagadus
 Minu laulu tunnistus.

Dr. R. A. Hermann.

73. Mõnda kui särades.

Mõnda kui särades paistab meil' sätendam päile,
 Mida ei pimesta pahade ilmade äike,
 Paistku ka nüüd

Täna sull' rõõmu ja hüüd !
 Toos see sulle lootuse läike !

Sündigu lõbudust ala sull' kallistest töödest,
 Önnistust päewadest, rahulist maitsemist öödest !
 Sõprade wiir

Olgu sul ümber kui piir

Ühtluse paeltest kui wöödest. Dr. R. A. Hermann.

74. Müüd, õue, õue!

Müüd õue, õue! wäljad
 Ja metsad lõhnawad!
 Kõik mäekingud haljad,
 Mu õitswad maasikad.
 Mu süda wõidu hüüa,
 Laul taewa poole püüa,
 ∴ Sa linnu healega! ∴
 Sind päit'se terad wõitnud
 Ka mure paelte seeft
 Su ümber õhud lõitnud
 Nii kindlat sõlmekest!
 Laul üles, üles püüa,
 Maailmal teadust hüüa:
 ∴ Ju tulnud kewade! ∴

V. Koivula.

75. Müüd üles, üles wägewad wäed.

Müüd üles, üles wägewad wäed,
 Me sõidame priiuse riiki!
 Me tormame läbi metsad ja mäed
 Ja näitame püssi ja piiki.
 Waat, see on tubli ja mehine mees,
 Kel wahwa ja wõitleja süda on sees!
 Ei tunne me sulast, ei isandat,
 Ei tunne me kubjaste sundmist:
 Me auustame wõitlejat,
 Kel rindus on kõrgemat tundmist:
 Kel kohus ja priius ja isamaa.
 Ta elust ülem on otsata.
 Me paneme jurma mässama,
 Ja waenlane waob kui wari;
 Me laseme mõõgad möllata,
 Ja laob kõik waenlaste kari.

Kes wahwad ja wägewad wõitlejad
 Reid kõrgemad wäed aitawad.

A. Piiritwi.

76. Oh ilus neiu.

Oh ilus neiu

Oh kena peiu,

Hakkame hüüdma,

Kõõmule püüdma!

Ilm on nüüd ilul,

Õksade wilul

Päitese pilul

Seisame sääl.

Aeg on jõudnud ju pühale

Kodus olla igaw,

Arm ärkab ihale

Haljaste wainude pääl.

Hüppa, hüppa tehake,

Kuni elu ehake,

Kõla kenalt keeleke,

Mõlgu warja meeleke.

∴ Trallalla, hopp, hopp, hopp∴

Oh ilus neiu

Oh kena peiu,

Hakkame hüüdma,

Slule püüdma!

Küll on meil talgul

Lehtede walgul

Parem kui talgul

Nasatse pääl.

Kõõmus laulda me jõuname.

Unustame turbdust

Head ikka nõuname,

Kaunidust kõlab meil häääl.

Hüppa, hüppa tehake,

Kuni elul ehake,

Rõla kenalt keelele,
 Mõlgu marja meelega.
 ::Trallalla, hopp, hopp, hopp ::

Dr. A. A. Hermann.

77. Oh Kaljuwald.

Oh Kaljuwald ::
 Üks wapper mehe meel
 Su rinnal rändab weel.
 Küll tuuled tormawad,
 Su pinda peksawad,
 Oh Kaljuwald!
 Sa seisad liikmata,
 Sa kindel kaljumaa!
 Kui tormidega tapled,
 Wägew wõitleja,
 Siis wõiad oma lapsi
 Kalju waimuga
 Ja kõlad kõrges koidu tullas,
 Kaljumaa!
 Oh Kaljuwald! F. Kuhlbars.

78. Oh laula ja hõista.

Oh laula ja hõista,
 Sest laulu aeg on käes!
 Su priiuse kõla
 See helisegu wäes!
 Kõik muret ja häda
 Oh unusta ja nüüd!
 Ja südant sul täitku
 Altpäinise rõõm ja hüüd!
 Mis maksab muretsus,
 Mis saadab kurwastus,

Eht kui sul alati
 Üks ai! ja oh! on suus!
 Kui aga saadab sa
 Kõik mured minema,
 Ja ajad hingest, mis sul valu teeb,
 Siis kõik su asi sul parem korda läeb.
 Seft ole rõõmus sa
 Ja ikka lauluga
 Sa elu pahandust
 Ja valu wähennda.
 Ja mõttele järele
 Ets ole tõsi see,
 Et mure tarwis sind
 Ei loodud ilmale.
 Kui oled õige mees,
 Kel rahu südamas,
 Siis elad ilmas sa
 Kui lille põõsa sees.

Dr. K. U. Hermann

79. Dö nüüd jõuab jälle.

Dö nüüd jõuab jälle
 Oma rahuga;
 Kulbne õhtu päike
 Väinud hingama;
 Heinamaalt weel tõlab
 Kena laulu hääl
 Ja ta ööpil hüüab
 Halja oksa pääl.
 Jõe weft woolab
 Läbi heinamaa
 Woolab läbi metsa
 Werde hingama.

Une-waip nüüd wajub,
 Üle metsa, maa,
 Kaitsjed rahu-tiiwad
 Wind nüüd katke ka!

F. Kuhlbars.

80. Örn ööpik.

Örn ööpik, kuhu tõttab sa
 Nüüd lahtel lehetuul?
 Kas mõisa aias hõisata
 Sa tahad roosipuul?
 Wõi metšas toorel toomingal
 Saab hüüdma sinu suu,
 Kui tähed hiilgwad taewa all
 Ja walgust walab kuu?

Ei mõisa aias hõisata
 Wõi laulu minu rind,
 Sest wanemate werega
 On wõietud see pind:
 Ka metšas toorel toomingal
 Ei laulma saa mu huul,
 Waid talupoja akna all,
 Säääl pühal pärnapuul.

Kui jõuab õnnis suine öö,
 Siis laulan talle ma,
 Et unuks meelest päewa töö,
 Jääks rahul magama.
 Kõik öö siis hääled heljuwad
 Ja kauni kambri sees
 Ja unenäod ilusad
 Tal seiswad filma ees.

Kui aga taewas kumab loit
 Ja kaob pime öö,
 Siis laulan: tõuseb priius' loit

Ja waõb orja wõõ,
 Sest idataewa serwassa
 Ju näha loidutuld
 Ja uuel ilul särama
 Lõõn'd Gesti muistne muld.

G. Wulf.

81. Priius kallis anne.

Priius, kallis anne,
 Taewa kingitus:
 Rõige õnne kanne
 On su walitus;
 Kus sind pole leida,
 Sääil on wiletsus;
 Wieie poole heida,
 Kallis warandus!
 Ei küll pane tähel'
 Sind weel kõik maailm;
 Weel on mitmel mehel
 Süda sulle külm.
 Siisgi pean mina
 Wäga kalliks sind.
 Sest et päästsid sina
 Orjapaelust mind.
 Gesti wennad armsad,
 Teil on priius käes,
 Olgem wahwad warsad
 Seda pruunkides;

Edasi oh jõudkem
 Suure hoolega,
 Waimu priiust nõudkem
 Rõige elu a'a!
 Waimu priiust nõudkem!
 Ütlen üksford weel,
 Selle poole sõudkem
 Kärmsast' kiirel teel:
 Jätkem, wennad, maha
 Endist rumalust,
 Urge tahtkem paha,
 Nõudkem õpetust.
 Küll see orjapõli
 Mis lord waewas teid
 Wäga hirmus oli
 Siisgi ütlen nüüd:
 Rumaluse paelad
 Hirmsamad on weel,
 Peastke omad laelad
 Lahti neist ja meel'.

Dr. R. U. Hermann.

82. Pilwede kaudu.

Pilwede kaudu lindude teedel
 Luiskame üle me wete ja maa,

Hommitu tütar kullastel teedel
 Tahab me tiiwadel mängida ka.
 Laene latwadel tantsusid teeb,
 Metšades kohina lordadel keeb :
 Hoonetes inime rahutult waga,
 Kuuleb kui raksumas majad ja puud.
 Siisgi me töödel on kasugi taga :
 Bihma ja õnnistust kandmas me suud.

Dr. K. A. Hermann.

83. Bidu hakkab.

:: Bidu hakkab, pidu hakkab, pai eidekene ! ::
 Oh lusti, oh rõõmu, oh hääd õune !
 :: Kui peremees on majas, siis maja elu ilus ::
 Oh lusti, oh rõõmu, jne.
 :: Kui perenaene on majas, siis maja elu ilus. ::
 Oh lusti, oh rõõmu, jne.
 :: Kui poega on majas, siis maja elu ilus. ::
 Oh lusti oh rõõmu, jne.
 :: Kui tütar on majas, siis maja elu ilus. ::
 Oh lusti, oh rõõmu, jne.
 :: Siis õitsewad õued ja säravad seinad. ::
 Oh lusti, oh rõõmu, jne.
 :: Kui peremeest pole majas, siis maja ilu otsas. ::
 Oh kurwastust, muret ! Oh waewa ja walu !
 :: Kui perenaist pole majas, siis maja ilu otsas. ::
 Oh kurwastust, muret ! jne.
 :: Kui poega pole majas, siis maja ilu otsas. ::
 Oh kurwastust, muret ! jne.
 :: Kui tütart pole majas, siis maja ilu otsas. ::
 Oh kurwastust, muret ! jne.
 :: Siis nutawad nurgad ja karjutwad lambrid ! ::
 Oh kurwastust, muret ! jne.
 :: Üks kannuke nurgas, see tõstab pää üles. ::
 Oh kurwastust, muret ! Oh waewa ja walu !

Maewa suust.

84. Kinaldiini.

Kaugel suure metsa põhjas,
 Warjul waike loopa sees,
 Kinaldiini rahul puhkas,
 Koosa seisib ju ta ees.

Hüüdis pehmel Kinaldiini!
 Kinaldiini! kuule mind!

Päike on ju ammu kõrges —
 Lõuse — mehed ootwad sind!

Rööwel ärkas röömsal naerul,

Hüüdis: „Tere hommikut!“

Hakkas kaela suurel armul

Andis abitaasal suud.

Wäljas kuuldi waenu lära,

Walju koerte haukumist:

Rõigist oli kuulda ära,

Et neil sõtta seadimist.

Kinaldiini sõjariistul

Astub nende kessele:

„Tere, tere, miks nii rutul?

Mis on juhtun'd rääkige!“

„Meie wäenlased on tulnud

Ju neil lootus wõita meid!

Waata, waata, juba paistwad,

Tulge, ei me' larda teid!“

„Surm ehl wõit, teist peab saama,“

Rööwliid hulgal tarjusid,

Mäed ja orud kostsid wastu,

Juba püssid paukusid.

Küll nad lastsid, küll nad torksid,

Küll nad mõõgal raiusid,

Siisgi wiimselt wõõrad wõitsid

Weresjad woolasid.

Kinaldiini sisse piir'ti,

Siisgi peastis nahka weel:

Waenlastest ta raius läbi
 Jooksis paksu metsasse.

Sääl ta wanas kaljulossis
 Leidis kaiti'mist, armastust
 Armsa Koosakehe seltsis —
 Polnud hirmu waenlastest.

Rinaldiini kawal rööwel,
 Koosa meelest armas mees,
 Wäljas rööwli tööl küll kange,
 Kodu elab armu sees.

85. Rattasõitjate laul.

Oh helisegu röömu hääl
 Maailma ilul hüüd,
 Ja kuulutagu kõigil' sääl
 Mis ühendab meid nüüd!
 Et olgem ühes waimus koos
 Ja käige käsi-käes!
 ∴ Ja meie ridades ja loos
 Ka olgu sõprus wäes! ∴
 Meid pandku waimustus ta hüüdma:
 Kõik hääd, hurraa! Kõik hääd, hurraa!
 Ja ikka kindlalt ühte püüdma!
 Kõik hääd, hurra! Kõik õnn, hurra!
 Me sõit läeb läbi metsa, maa,
 Täis röömu meie rind.
 Kus loodud ilu waadata,
 Toob haljas muru-pind,
 Kas päewapaistet, wihma ta,
 Me wälja tormame,
 ∴ Kes õige rattasõitja on,
 Ei kodu istu see. ∴
 Meid pandku waimustus ta hüüdma: jne.
 Jah, meie kombe, meie wõit
 Weel hästi kosugu
 Ja mõni priiste, waba sõit

Meil ühes asugn,
 Kas põhjarannal, õhtupool,
 Wõi Peipsilt mereni
 ∴ Meid kannab sinna kiire wool,
 Ja kodu jällegi ∴
 Meid pandku waimustus ka hüüdma jne.
 Kas lõuna, ida, lääś,
 On sõidul isamaal,
 Meil, sõidumeestel meel on pääś,
 Jalg wirt on igal a'al
 Kas Tartu, Võrnu, Tallinn, Wask,
 Üks wiis meil kõikidel.
 ∴ Ja hääduś olgu meie palk,
 Truu riigil, meie meel! ∴
 Meid pandku armastus ka hüüdma: jne.
 U. p. Dr. K. U. Hermann.

86. Rõõmus laulja.

Ma olen rõõmus laulumees,
 Kes saunades ja lossides
 Häält tõstab ilma hinnata
 Ja kõiki tahaks rõõmusta':
 Ma olen rõõmus laulja!

Kui tõuseb päike hommikul,
 On helisemas minu hääl,
 Kui õhtu looja weereb ta,
 Siis lähen lauldes magama:
 Ma olen rõõmus laulja!

Ei püüa auu, ei rikkust ma,
 Waid olen rahul sellega,
 Et Eesti maa mul jalge all,
 Tükk sinist taewast pää pääl,
 Ma olen rõõmus laulja:

Et sõitku saksad tõldades
 Ja käigu siidis, sammetis,

Mis tühi on, lä'eb tühja ka,
Ma ütlen seda rõõmuga!
Ma olen rõõmus laulja!

Kui teistest palju räägitaks
Ja nende nime kiidetaks,
Siis teen ma nii kui kukulind,
Kes ikka ise kiidab end:
Ma olen rõõmus laulja!

Kui teistel pale higistab,
Neid waew ja mure pigistab,
Siis elan mina mureta,
Teen tööd, süön leiba rõõmuga:
Ma olen rõõmus laulja!

J. W. Jannsen.

87. Rõõmus karjane.

Ma rõõmus karjane,
Siin hõiskan halja metsa sees,
Mul lamba kari ees.
Siin olen kuningas!

Jah, ja, ja, ja,
Ma olen rõõmus karjane,
:,: Kes weel mu sarnane? :,:

Siin halja metsa sees,
Kus kullerkupud kasvavad
Ja linnud laulavad,
On nii kui paradiis:

Jah, ja, ja, ja,
Ma olen rõõmus karjane,
:,: Kes weel mu sarnane? :,:

Ehl küll on kuningal
Kuldnapud kalli kune ees,
Käib kuldse kambri sees,
Tal mure siisgi pääs.
Jah, ja, ja, ja

Ei temaga ma waheta,
 ∴ Siin elan mureta ! ∴
 Kui õhtu koju läen,
 Siis jääb mu lepit lufuta
 Ja kannid kaswama ;
 Meid homme jälle näen
 Jah, ja, ja, ja,
 Ma elan ilma mureta
 ∴ Sää! oma karjaga ! ∴
J. Jung.

SS. Sind surmani.

Sind surmani küll tahan
 Ma kalliks pidada,
 Mu õitsew Gesti rada,
 Mu ilus isamaa !
 Su Gesti wainud, jõed
 Ja minu emakeel,
 Teid kõrgeks kiita tahan
 Ma surma tunnil weel !
 Kuis maa nii hellalt kannab
 Su lapsi kätte pääl,
 Neil leiba, katet annab
 Ja wiimast aset weel
 Tõest' armsam on mul hing'ta
 Su põues, Gestimaa,
 Kui wõõral pinnal õnnes
 Ja auus elada !
 Kuis on su pojad wagad,
 Nii waprab tugewad ;
 Su tütreid nagu lilled,
 Nad õitswad, nägusad !
 Ja sinu tuul ja päike,
 Mind õnnel hoiawad,
 Ja kõrge kotta tiivad,
 Kuis hellalt katawad.

Ja tihti siiski leian
 Su filmis pisarad!
 Mu Gestimaa, oh looda,
 Küll ajad muudavad!
 Meil tulewased tunnid
 Weel toowad finnitust!
 Käi kindlalt! Nõua õigust!
 Aeg annab arutust.

U. Koidula.

89. Soldadiks minnes.

Kui alles wäike olin ma
 Kui hällis magasin,
 Siis emake mind kiigutas
 Ja suureks kaswatas.
 Siis toodi kiri mõisast mull'.
 Et nummert tõmbama.
 Kui numbri wälja tõmbasin,
 Siis sai m'ust sõjamees
 Siis sõjasse mind saadeti,
 Kus püssid paukusid,
 Ja suuredtütid mürasid
 Ning wennad wõitlesid.
 Sää! sain ma raskest haawatud
 Ja mõõgast raintud,
 Mind panti wantri pääle siis
 Ja wiidi ära säält.
 Kui laatsaretis põdesin
 Mu ümber seiswad
 Kolm tohtrid ja kaks kindralid,
 Kel mundrid läikswad.
 Ma palusin neid kirjuta
 Mu armsail wanemil,
 Et tuleksid mind waatama,
 Kui haige olen ma,

Ma palusin neid kirjuta
Mu armsa wennale,
Et wõtaks tulla waatama,
Kuis mind siin mähitaks.

Ma palusin neid kirjuta
Mu armsa õele.
Et wõtaks tulla waatama,
Kuis mina põen siin.

Ma palusin ta kirjuta
Mu armsa pruudile,
Et tuleks ta mind waatama,
Kuis mind siin maetaks:

Ilm linata, ilm kirjutada
See walge liiwa sees —
Kus mitu tuhat sõjameest
Ju enne puhkab ees.

Rahwa laul.

90. Säält Väänemere kalda päält.

Säält Väänemere kalda päält
On kuulda Linda leina hääst,
Ta õhlab raskest südamest
Ja leinab kallist kaasakest.

Oh Kalew, et nii wara sa
Ju pidid surmas närtsima!
Ma olen ütsti ilmas nüüd,
Ei olnud mul, ei sinul süüd.

Mu pita leina piisarad
Su mängumuru täidawad;
Kus, kaasa, rõõmus kõndsime,
Säält laenetab nüüd tiigile.

Säält mängib üksford rõõmsasti
Su kõige noorem pojuke,
Su kottas ja su rauast rind,
Mu tuite ja mu pesalind.

Oh Kalew, tule uuest' ja
 Weel tedre tüdart kosima ;
 Kui kaua, kallis, tahad ja
 Küll kalju kambri wiibida ?
 Kui kuuled sarwe mäe päält
 Ja mainult Wanemuise häält :
 Siis kalmud katki purusta
 Ja tõuse uue jõuuga !
 Ei saa siis Linda leinama,
 Ei filmawesi woolama :
 Siis elan uue iluga
 Ja uuest' hõiskab Gestimaa !
F. Kuhlbars.

91. Sul olen end andnud.

Sul olen end andnud
 Sin. südamega
 ∴ Ja truudust sulle wandnud,
 Mu armas isamaa ! ∴
 Oh õitse weel kaua,
 Mu isade maa,
 ∴ Sa maa, kus palju wilja
 Ja waimu wara ka ! ∴
 Sul sinawad metsad,
 Ja õht heinamaal ;
 ∴ Siin tundsin rõhket rõõmu
 Ja rõhku raskel a'al. ∴
 Siin leidsin ma sõprust,
 Mis kõwem kui raud,
 ∴ Ja armsal ajal hüüdis
 Meid kokku rõõmulaud. ∴
 Sa oled mind kaitsnud
 Kui kilp minu ees,
 ∴ Su rahu olen maitanud
 Su lehkwa lille sees. ∴

Sa oled mull kallis,
 Mu isade maa,
 ∴ Sind surma woodil tahan
 Ma kiita lauluga. ∴

F. Kuhlbars.

92. Sõda.

Suuretüki surma mürin
 Paneb wäriwema maad,
 Sõjapasu trummi pörin
 Wõitlusele hüüawad.
 Juba sõnumite kandja
 Wälgu kiirul kihutab;
 Ülem sõja käsuandja
 Rõrgel mõõta leerutab.

Juba lahing laenetamas,
 Surma wikat niidab nüüd,
 Mõõgad on ju mõllutamaz,
 Wõit on meeste püham püüd.
 Kuulid lendwad läbi õhu,
 Toowad surma tuhandel'.
 Mis ei tina maha rõhu,
 Seiab otša obadel.

Rohkest woolab meeste weri
 Ohwerdades isamaal'.
 Kus ta sõdides sääl suri
 Wapper soldat wõidura'al,
 Aga sõja waner sõidab
 Wäsimata edasi,
 Kuni waprani wägi wõidab,
 Sunnib wastast taqasi.

Palju kaunid, kangeid mehi
 Leidsid surma lahingus,
 Siin neil sängiks hana põhi,
 Kauniks kambriks kaewandus.

Tuhat waprät sõja wenda
 Puhkab ühe hana sees.
 Seltfis läks ta wõidu randa,
 Seltfis puhkab sõjamees.

B. Jakobson.

93. Su priirist olid matnud.

Su priirist olid matnud
 Nad, püha isamaa!
 Ja tuube ende wahel
 Nad wõtsid jagada.
 Ja äädikat sul andsid
 Nad suhu, seadisid
 Su hana ääres hoidjad,
 Siis rahus hingasid.

Ja kangel seisid kurtel
 Su lapsed waluga, —
 Ei sõnaga nad julgend
 Su hanaal' astuda,
 Sest pitsar oli pandud
 Ta peale wägewast'
 Jo õues õitses õõse
 Ei nähtud tähekest.

Waat, elukoide tõuseb,
 Su hana äärele;
 Üks ingel astub, hüüab:
 „Müüd tõuse ülesse!“
 Ja surma kiwi weereb,
 Koit särab, naeratab, —
 Noor priirus, walges riides,
 Maailm sind teretab!

Ja pasunad ja kandled
 Tal wastu hõiskawad
 Ja rõõmu pärlid filmas
 Ta wastu wõtawad!

Ja „hosianna!“ kõlab
 Su pinnal, isamaa! —
 „Sind, armu Jumal, kiitkem,
 Sa võtsid halasta!“

L. Koidula.

94. Tiiu tasane ja helde.

Tiiu tasane ja helde
 Oli armas minule:
 Pea ta õitses, pea ta närtsis,
 Õitses, närtsis surmale.
 Nõnda ruttu rõõm siin ilmas
 Üürilese iluga,
 Täna paistab päike selgest',
 Homme pilved katawad.

Kerge muld nüüd katku kinni
 Minu kallist armukest
 Lilled õitsku hana harjal,
 Ööpil laulgu haledast!

Aga Tiiu õitseb jälle
 Närtsimata iluga:
 Tule tund ja wii mind sinna,
 Kus meid surm ei lahuta!

Rahwa suust.

95. Tule nüüd, tule nüüd hõistama.

Tule nüüd, tule nüüd hõistama,
 Oh sõbrakene ühes minuga:
 Kõlagu, helagu lauluhääl
 Nii maa kui mere pääl.

Ilm on ilus, hääl on hää,
 Rind on rõõmus, soe on pää,
 Kõha kerge nii kui tuul,
 Jalg nii tuline kui kuul.

Oh kui kaunist sennusesed laulwad,
 Süda hakkab hüppama,
 Laulu kuuldes
 Läheb juu mul helisema ka.
 Oh tule, oh tule
 Meie hääl, see käigu, kõlangu!
 Meie süda
 Ühes ka
 Laulu rõõmus elagu!

Dr. K. A. Hermann.

98. Terwe wald oli folku aetud.

Terwe wald oli folku aetud,
 Rihelkond folku kutsutud;
 Külalisi igat seltsi —
 Mõisa herra prouagagi palutud!
 Tõnni, parajam peiu,
 Rosin'd Wiannikese endale,
 Wianni, nobedam neiu,
 Läheb Tõnnile mehele.
 Pulmad, jah pulmad!
 Wiina wiiskümmend waati,
 Pulma kraami folku toodi
 Nõnda palju, kui saadi.
 Parta, anesid praeti
 Wist üle tuhande ära,
 Terwe trobikond püssisi
 Pulma auuks teeb kära.
 Kas wahest kuu kumab,
 Wõi näen ma tähti, päikest särama?
 Oh, elu,
 Oh ilu!
 Näe Tõnni
 Ja Maanni,
 Nad lähewad kahekesti käsi-käes.
 Siis naerab peig Tõnn, wesi palgil tal.

Oh elu,

Oh ilu!

Meil särab

Ilm ilus.

Oh jõuaks elust nõnda läbi ka.

Wennad, weeretage Biru waltsi

Meie tahaks minna tantsima.

Tublist helistage Tuljaku tantsi, —

See paneb were lihama,

Bill sütitab meeli, tants keerutab pääd.

Poiss kutsub, memm tahab, et tantsima läed,

Kuid miks wärised, hüppad südameke sees,

Kui kaenlasse wajutab meid mehine mees.

„Urge häbenege piigaksed midagi meid,

Meie võime ju omal ajal kosida teid.

Kena hobu hirnub tallis, tore saan on mul ka

Rikas talu, mille peremeheks pea saan ma.“

Hõissa ja trallalla! . .

Hõissa ja trallalla! . . .

„Kuule armas languke,“

„Mis tahad Tõnni taadike ?

Hõissa ja trallalla!

„Tants on tubli, lõbus pilli wiis!“

„Eks läheme ka tants'ma siis!“

Hõissa!

Tõnni taat wiis Manni memme tantsima,

Taati memmega

Laskem elada.

Gesti pulma-laul.

97. Tere, armas lillekene.

Tere, tere armas lilleke

Halja rohu süles!

Unest suwe soojake

Aratab find üles.

Jälle armas Looja tõi

Sulle kuldse kuu,

Päike patsti lahti löi,
Sidus siidi uue.

Päha oled pruudi auu,
Rohu riikis saanud,
Kuni wilum Wihtle-kuu
Saab sind närtsitanud.

Elu laened minule
On kui lillekesed ;
Ditswad noorelt nõbedalt,
Närtsiwad kui lesed —

A. Reinwald.

98. ükfinda.

Küll ükfinda rändan ma ükfituid te'ib
Magu lind läbi õhu, sest lahkunud mu neid.
Nüüd kiriku aeda mind kannab mu jalg,
Sääl põlwili langedes minul niisub mu palg.

Ma leian üht hauda ja lilled ta päält,
Sääl sees hingab mu neid, ei kuule mu häält ;
Sääl nutraste seisab, sääl nutan ma ta.
Ja sääl alles tunnen, et ükfinda ma.

H. Rosenthal.

99. üles, üles hellad wennad.

Üles, üles hellad wennad, üles, üles,
Sõidame nüüd sõõrumäele üles !

Sääl me sõõme sõsterida, üles, üles,
Pauku lahket lahkutame, üles !

Sääl me sõõme sõsterida, üles, üles,
Paugutame pähtelida, üles, üles !

Sääl on meeled mesitsemas, üles, üles.
Südamed sääl süttinemas, üles, üles !

Rahwa suust.

100. Waprad wennad.

Waprad wennad, kallid taimud,
 Ornad õel'sed ;
 Tõstke pääd te' muistsed waimud,
 Taara taimel'sed :
 Kuulge kuidas kaasil kajab
 Taara mäela —
 Wanemuine wõitu ajab
 Tme wäela !
 Taaramägi õitseb ilus
 Sala sahnal !
 Wanemuine wõsa wilus
 Rõõmu tuhinal !
 Lindal' weime wakka walmib,
 Kalli kaasale.
 Rahwal' rikkus' krooni palmib
 Saiu lainila.
 Waatkem eesti poege filmis
 Priius sätendab ;
 Müüd, sest Eesti waimuilmas
 Lehtkuu naeratab.
 Juba lööwad pungad lahti
 Hariduse puus !
 Oh mis ilus walgust wahti
 Päewa tõusu suus. J. Kotalia.

101. Wäike postimees.

Kui rõõmus on mu meel,
 Kuis lustil laulab keel !
 Ma rändan mööda ilma,
 Ei karda sooja, külma ;
 Kord olen siin, kord sääl,
 Ma oma reisi pääl,
 Ja ilka hüüab mu hääl :
 Ma olen väike postimees,

Maailm on lahti minu ees,
 Halloo, hallii, hoi lallalla :
 On lahti minu ees.

Kas kena kewade,
 Eht sume sügise,
 Kas suwi eht kas tali,
 Kui külmi on wäga wali,
 Mul ikka rõõmus meel
 On oma reisi teel,
 Ja sekka hüüab mu keel :
 Ma olen rõõmus postimees,
 Maailm on lahti minu ees jne.

Kui mina rõõmsaste,
 Kord jõuan külasse,
 Siis kõik mull' ruttab wasta,
 Ei taha mööda lasta :
 Mul kirjad, pakid pääl,
 Need teewad rõõmu sääl,
 Ja wahel hüüab mu hääl :
 Ma olen wäike postimees,
 Maailm on lahti minu ees jne.

Kui mull on otšas tee
 Ja jõuan kojusse,
 Siis naene wastu tõttab,
 Mu riided seljast wõtab,
 Siis kõigil rõõmus meel,
 Et olen elus weel,
 Ja sekka hüüab mu keel :
 Ma olen rõõmus postimees,
 Maailm on lahti minu ees jne.

Kui ükskord suren ma,
 Ets kõik mind mäleta,
 Ma püüdsin õigust ilmas
 Küll iga mehe filmas ;
 Mu haud siis seisab sääl
 Ja ristil kiri pääl,

Mis ise soowis mu meel :
Siin hingab wäike postimees
Nüüd rahul wäikse hana sees.

Dr. N. A. Hermann.

102. Waigistage kõne kõnu.

Waigistage kõne kõnu,
Kuulge tõsist laulu nüüd ;
Kuulge, sõbrad, tõe kõnu,
Mehed, tõe laulu mõnu,
Kõla wastu, koori hüüd !

Meie armsa isamaale
Lauja laulud kõlage !
Isamaa, ja helde püha,
Kuule meie palwe iha :
Meid su hoidjaks pühitse !.

Pühitse meid, üliarmas,
Iikka hoidma Eesti meelt !
Hoidma wabaduse idu,
Parandama Eesti pidu,
Kosutama Eesti keelt !

Löögem, wennad, käed kokku
Tõsttem silmad taewa pool' :
Isamaa sind armastada,
Eesti elu ülendada
Olgu iikka meie hool !

Kaugele ja hääl ka kõla
Üle kõige isamaa !
Ärata kõik Eesti sugu
Kuulma meie laulu lugu :
Igaühte ärata !

Dr. M. Weste.

103. Wennad, nüüd astugem.

Wennad, nüüd astugem lauljate liiki
 Hääle riiki,
 Tõsiselt tõusku meie hääle
 Kõrges Wanemuise, Wanemuise halja muru pääl.
 Süda lustil luuleb,
 Kui ta laulu kuuleb,
 Sõnade sõudu
 Ja hääle jõudu
 Küll kõrgest' kiidab mu keel.

Nasad ja orud on ilusas ehtes,
 Metsad lehtes,
 Ma laulan lõbul lahkelt nooruse wäes,
 Ma hõiskan: rõõmu päew on käes!
 Küll oli talwe toilu
 Surmanud suwe ilu,
 Kadunud nüüd
 Tuulede tuist,
 Ornal õilmel õitseb
 Mu isamaa,
 Mu maa,
 Mu ilus isamaa! A. Piiritwi.

104. Wennad, lähme lõbulaulul.

Wennad lähme lõbulaulul
 Itka edasi! Jah!
 Kui on puud ju puhkenud,
 Siis kõik linnu lauluga
 Mingem kõndima: Jah:
 Oh kuis ilus on kõik ilm,
 Kuhu ial waatab film,
 Haljal armsal metsa teel
 Rõõmu leiab meel.
 Anna lätt mull', wennake,
 Kenasti siis kõnnime,

Kurvastus meil mingu meelest ära!

Oh mis hüüd

Maerab nüüd!

Möödas talwe püüd!

Wennad, lähme lõbulaulul

Itka edasi! Jah!

Laulja lust on rännata

Lauluga rinnasja,

Teda kutsub lille lehk,

Muru õite-õhk! Jah!

Pole tühi tasku ka,

Pudelit mull' ulata:

Eöök ja jook meid karastab,

Laul taast mõju saab.

Hüüame siis: Tere, tere armsad,

Jõud on uus

Sihas, luus,

Kehas karastus. Dr. K. A. Hermann.

105. Viimase were tilgani.

Viimase were tilgani

Tahame wõidelda!

Maenlaste raudasid wägesi

Põrmuksa purusta,

Sõja hüüd käib üle maa ja linna,

Üles, üles Eesti malewa!

Viimse were tilgani

Tahame wõidelda. A. Kaljumäe.

106. Ei saa mitte waiti olla.

Ei saa mitte waiti olla,

Lauluwiihi lõpeta' —

Waitimine oleks wale,

Sunniks südant lõhkema. —

Tahan õige taha laulda,
Taha kannelt helista,
Et ei sind, mu kõigekallim,
Lauluga ma tüllita.

Aga kui torm minu kandlelt
Kostab siiski kõrvu sull',
Siis ja ise oled süüdi:
Miks nii armas oled mull' ?

Anna Saawa.

107. Kodumaalt lahkujale.

Jumalaga jätma pead
Oma sünnikoha maad,
Kus sul õnnes õitsesivad
Lapsepõlwe lille-raad

Jumalaga jätma pead
Gesti niidud nägusad,
Kus weel meelespea lilled
Ornas ilus õitsesivad.

Jumalaga jätab muru,
Kus kord mäng'sid lapsena,
Ja siis hakkad tõsist elu
Kaugel rajal katsuma.

Jumalaga Gesti taewas,
Gesti päike, Gesti tuul ;
Jumalaga hüüab kõigil
Wiimast korda sinu huul.

Jumalaga sulle sõbrad
Ühes kooris hüüawad,
Küsid, kas elu woolus,
Meid kord ära unustad.

Pea meeles sünni-kohta,
Noore põlwe lõpru ka,
Siis su õnn sääl kaugel rajal
Alati saab õitsema. D. Grossschmidt.

108. Ara kaeba.

Ara ilmal' walu kaeba,
 Ara kaeba pisaraid!
 Ilm ei usu, et sa elust
 Minult nupid ohakaid.

Kuigi ilm näeb sinu walu,
 Usu, tal on raudne rind;
 Küü ta pillama ja naerma
 Igatahes walmis sind.

Kaeba õhtul kuldse kuule,
 Ütle hõbe tähtedele,
 Neil on osawõtlik süda
 Sinu wastu täiesti.

Kuldne kuu lööb kahwatama,
 Kurwalt kõnnib taewa all,
 Tähed hõbe helgil hüüdnud:
 „Looda, õnn sul saadawal!“

D. Großschmidt.

109. Päikese tõus.

Tu tumab kuldne koidu tiir
 Ja wirwendab ta walge wiir
 Sel uue päewa algel.
 Ja tõuseb taewa wärawalt
 Suur punaw päike särawalt
 Ja ilmub ilu palgel.

Kõik yöde warjud waowad alt,
 Kui päike hiilgab ülewalt,
 Kõik loodus unest ärkab.
 Kõik laste pärliid rohu pääl
 Ja wõsast wõidu linnu hääl
 Tall' tänu anda märkab.

Kes magab weel, et tõusku nüüd,
 Leid hüüab Looja armuhüüd,
 Ja uuestl ilmun'd ilud.

Rüüd lahti unekütkest kael —
Ja waimu ümbert tuimuspael,
Kõik wangistawad wilud.

Elise Aun.

110. Tiiu.

Hella eit mul helmed andis,
Taati kallis sõle tõi
Wenda wäike lilla kandis,
Ode õrnast' ehitas.

„Lätsin wainul' kiige pääle,
Lõõritasin lõoke.

Kaasik kajas. Minu hääle
Pannud tuul wist sõudema.

Tolmu pilwed teeda matsid,
Sobu hullu hirnunes,
stallid riided noortmeest katsid,
Wahwalt waatas mustjas film.

„Reiu, kas sind ehmatafin?
Anna andeks! Lauka weel!
Tea, sind ammu armastasin,
Armastad ka sina mind?“

Waitsin weidi. Waatsin maha:
„Tunnen sind, su auusat meelt,
Aga ei sind kaafaks taha,
Ei sa pole eestlane!

Wõõras nagu wiha tujul
Uhkelt kulmu kortsutas;
Kummardades kurwal kujul
Laande kadus ratsanil.

Anna Saawa.

111. Igatsus.

Suba kui ma karjas käisin,
Pääne poole waat'sin ma,

Päikest ikka sinna saatsin
Suure igatsusega.

Õegi ma siis ei teadnud,
Miks mul põksus põuele —
Lääne laeneid tahtsin näha,
Mina väike karjane.

Suureks sain, ei saanud sinna
Lääne laeneid vaatama,
Aga Läänest tulid laened
Panid põue põksuma.

Ja nüüd tean, mis igatsedes
Waatan ikka Läänesse:
Sinna ammu olen saatnud
Mina oma südame.

Anna Haawa.

112. Lahkumine.

Waiksel õhtu õhu sõudel
Tuleb kuldne lewade,
Süda paisub tema jõudel,
Rändaks üle mägede.
Waot, kus udu orgu heidab
Lillekesti ära peidab,
Säält nüüd läheb minu tee
Kodu kohast laugele.

Jumalaga isa talu,
Lapsepõlwe mängima!
Jumalaga metsa salu,
Jääge õitsma minuta!
Elu lõhnab tuhat lillest,
Õhtab iga õilme küljest,
Kutsub rõõmsa rändaja
Üle mäe ja lageda.

Arm meid ikka hoiab kõiki,
Olgu laugel, ligidal;

Taewas saadab meie kaiti,
 Kas me' siin ehl kaugel maal,
 Küll ma ükskord jõuan jälle
 Sinu halja künigastele,
 Teretan sind rõõmuga,
 Lapsepõlwe mängimaa.

P. Jakobson.

113. Kus on see koht.

Kus on see koht, kus laewakene
 Kord jõuab laen'telt rannale?
 Et asuks rahu igawene
 Mu walust wäsiind rinnosse.

Wist kaugel, kaugel — ei weel selg,
 Paks udu minu waate ees . . .
 Ei ehatäht weel eemalt helgi,
 Mis otjin sala lootuses.

Miks tungib ohke ohke järgi
 Nii kaua, kaua rinnalt mul? . . .
 Ei walmi öiedest weel pärgi,
 Ei täht weel tõuse hommikul . . .

Ma kuulen rõõmsat laulu kaja
 Ma kuulen ilusamat wiit;
 Kus tuleb laul? See õnne raja
 On ütlemata kaugel siit! . . .

J. Jaks.

114. Mu meeles seisab alati.

Mu meeles seisab alati,
 Mu hiilgaw isamaa,
 ∴ Kus rahwas wainne südamlit
 Ja lootuses nii kannatlik:
 Mu armas kallid maa, ∴

Kuis kullulind siin kõrgel hääb',
 Kuis metsad kohavad,
 ∴ Ja orud rahu hingavad.
 Kus lehed kaunilt hiilgavad,
 Ja ehad punavad ∴
 Weel kõlab keel siin kindlasti
 Ta wana põhjusel ;
 ∴ Weel mäed siin juttu westawad
 Ja orud kõnet kuulawad
 Suus sõnu lehtedel. ∴
 Ja Eesti poeg'dest tunnistab
 Neil sõna, rikas hääb.
 ∴ Nad wahwad, wõitjad sõdades
 Ja käiwad kündes külwates
 Siin isa pinna pääl ∴

J. W. Jannsen.

115. Kedrates.

Lõnga kedran ma ja nutan,
 Lehekuu meilt mööda käib ;
 Kus mu kullakene wiibib ?
 Kes sest kuulutada wõib ?

Olen laia jõge nutnud
 Oma silma pisarast :
 Kuulutust ei keegi kannud,
 Toonud teadust üksigi neist !

Taewa pilwed ei nad lausu
 Ühtegi mull' ülewalt !
 Tahaksin end tuulde tõsta
 Nagu kotkas kaljudelt !

Tahaksin sind hüüdma tulla,
 Nõudma üle mere, maa !
 Winiu hinge igatsusi
 Leid peaks lahelt tasuma.

Ei mul ole kotta tiiva —
 Lõng see katkeb pooli pääl. . .
 Arm, mu arm kes kangel kõnnib,
 Arm, kas walelii su meel?

D Koibula.

116. Gesti waim.

Kui kuuled oma kangelastest,
 Su esiwanematest rääkima;
 Kui kanarpikust, koida kastest,
 Sul laulu laene kpub terkima:
 Siis wõitakse sind Gesti waimuga.

Ja kui sa kuuled metsa koha
 Ring Emajõe laeneid langema,
 Kui kuuled halja wilja kaha,
 Näed Wiru mere wahtu lendama:
 Siis wõitakse sind Gesti waimuga.

Kui kuuled pilwis kõue hääle
 Ja näed wälgu terad põlema,
 Ring kalju lõhkeb kalju pääle
 Ja laene tõttab pilwist tulema:
 Siis wõitakse sind Gesti waimuga.

Kui kuuled Gesti meeste sõnu,
 Kes woorusest ja tõest räägiwad:
 Kui Gesti linnud sulle laulwad mõnu,
 Sull' Gesti neiu palged punawad:
 Siis wõitakse sind Gesti waimuga.

Kui jääd sa kindlaks kodu soole,
 Ja waenlasele annad andeks süüid;
 Kui waatad wagalt pilwe soole
 Ring tunned sa kui püha Gesti püüid:
 Siis wõitakse sind Gesti waimuga.

J. Kunder.

117. Weel pole kadund kõik.

Mull lapsepõlves rääkis
Mu isa filmameel,
Kuis Eesti priiuspõlwe
Nad wiinud waenu teel.

Kuis Eesti rahwa waimu
Nad muljund mudasse,
Kuis rahwa raskel koormal
Nad heitnud hädasse.

Sääl kurwaks läks mu süwa,
Hääl hüüdis ärdasti:
Oh Taara muistsed tuuled,
Oh tõuske elusse!

Nüüd isa magab mullas
Ja meheks sirgund ma:
Ei enam kurbtusteelil
Nüüd taha kaebada!

Ma Taara tammikutes
Weel tuulen kanget häält:
Kõik ennemuistsed tuuled
Weel pole kadund säält!

E. H. Jakobson.

118. Pissarad.

Kewadisel koidu a'al
Kõndsin wara niidu ra'al:
Tuhad, tuhat pissarat
Heina ladwas liit'siwad.

Küsin ühelt sedamaid:
Pissar, kust ja siia said?
Kiigud, liigud tuule ees
Koidupaistel rohu sees!

Kostab wasta: Kuuled ja,
Muru all mu kodumaa!

Sinna sinu wanemad
Muistena meid külw'siwad.

Tasa õhtul tuleme
Mustast lodust murule
Õõsel teine teisega
Nutu külwi mõtlema.

Paistab taewas päikene,
Läh'me jälle mullaste;
Õõ meid walus ilma tõi
Sest ei walguft näha wõi.

Kuulsin häda kaebamist:
Silmad läiksid pisaraist. —
Palju neid siis nutsin ma
Nende hulka kastesja.

H. Reinwald.

119. Kodule.

Kuldne Kalewite kodu
Taaralaste lõbus maa,
Sulle laulab lahkest kägu,
Õõpik suure häälega.

Haljad wäljad, wainud, ojad
Paistwad pärlisärawal;
Wahwa wanemate pojad
Seiswad walgus wärawal.

Lääne laened laulwad lusti,
Uhkelt kuulab rind ja rand.
Mehed sirutawad püsti,
Kaputawad maha und.

Sälle rääk'wad rinnus hääled
Wabaduse walgest a'ast
Laulikute kandle keeled
Kõlijewad kodumaast.

Kuldne Kalewite kodu,
 Taaralaste lõbus ma,
 Sulle laulab linnu sugu,
 Arkand Gesti laulid ka!

A. Reinwald.

120. Küll näed.

Küll näed sa iga kewade
 Nut õilmet rosipuus;
 Üks ainus kord nii õrnaste
 Sind ehiv armastus.
 On tali läind, siis kewade
 Küll tuleb uuesti,
 Kuid elu noorus iialgi
 Ei tule tagasi.

C. M. Redlich.

121. Isamaa.

Gestimaa, mu isamaa,
 Seisad meeles mul,
 Eht küll väike oled sa,
 Kuulsust pole sul.

Kaswasiin su kalmula,
 Väike wõsuke,
 Andsid mulle armuga
 Glu-aseme

Toitsid hella emana
 Oma lapsukest,
 Kaswatasid kangelisa
 Wäikest wäetikest.

Hoiad mind, mu isamaa,
 Glus ülewal
 Saaksin kord ka hingata
 Sinu mätta all.

Helmi.

122 Ei saa.

Ei saa wäike wõhufene
 Kauniks kuuseks kaswada,
 Kui tal wõtnud külma wägi
 Eluwõimu häwita.

Ei saa lahke lillekene
 Ornal ilul õitseda,
 Kui ei paista päikse-kiire
 Pungakesi puhkema.

Ei saa ial Eesti sugu
 Tugewamaks elu teel,
 Kui tal puudub waga süda,
 Armastus ja kindel meel.

Hoidkem wõimsaid warandusi
 Wäsimata hoolega!
 Hüüdkem waga waimu-elu
 Ainumisest ärkama!

Helmi.

123. Peipfi kalbal.

Range kohin, raskeid laened
 Järwe kallast peksawad,
 Järw on aina walges wahus,
 Rajakad kõil karjuwad.

„Järwekene miks sa möllad?
 Kas just laua koormaga
 Meie muistne, wahwa Kalew
 Tahab läbi tõtata?”

Kas wast Kääpa waiksed woolud
 Mõõga järwe uhtunud,
 Kes me kangelase jalad
 Armuta lord lõiganud?”

„„Kalew? Kalew küll ei tule
 Enam laua koormaga,

Et sull' kindlat pelgulinna
Ehitaks, — oh Eestimaa!

Kääpa nõrgad waiksed woolud
Ei ta mõõka liiguta,
See on igawesti taetud
Sopa, pori, — kõntsaga.

Müüd mu pinnal sortsi tuuled
Ealawõimul määsawad,
Et mu laisju suure hooga
Jookswad ema pisarad,
Ema pisaraid ta tahaks
Beipsist üles tõrjuda,
Et need uputaksid ära
Sind oh armas Eestimaa!"

Taened pekswad laente wastu,
Ema piisad woolawad,
Taewast latwad mustad pilwed.
Rajakad kõik karjuwad . . .

D. Grossschmidt.

126 Pühajärwe tamm.

Pühajärwe wõimsat tamme
Torm ei ial kõiguta,
Marutuuled, piksepilwed
Teda nad ei lohuta.

Pühajärwe wõimsal tammel
Elujõud on otsata:
Nagu Soomes taotud teras
Karasstatud kangel's ta.

Pühajärwe wõimsal tammel
Torm küll okstes mõllanud,
Aga ainult koltun'd lehti
Eäält ta maha puistanud. —

Pühajärwe wõimsal tammel
Wesi juuri uhtunud:

Sügamamas ema piinas
On ta juured peidetud.

Pühajärwe wõimsat tamme
Ühwardanud äikene:
Minult tema nõrku ofsi
Kaputas see weidike.

Pühajärwe wõimsat tamme
Torm ei ial kohuta,
Eääl ta seisab Sõsar-saartel
Terwitab sind — rändaja.

D. Großschmidt.

125. Talu ikkes orja, äga.

Tolu ikkes orja äga
Seda põlgan mina wäga,
Tõmba tööd kui masin teha
Ei saa hellitada teha.

Küll ma tunnen talu tuuri
Mõistan asju järel uuri,
Põldu rammuta' ja wäeta'
Künda, külwa ja siis äesta:

Sõnnikut ja wea ja laota
See wõib sõõgi isu kaota,
Pääle kipub kange ofse
Minult põgene ja jookse.

Sõnnik haiseb, hais on winge,
Wälja tahab wõtta hinge,
Muud kui hoiä suu ja nina,
Et ei kärwaks haisust sina.

Weel siis künnä teda siisse,
Wõtku pagan teda ise
Hakta weel siis äestama
Jälle haisu tormutama.

Kesa künnä kätest naha
Wõiwad wõtta willid maha,
Uder läheb wastu kända,
Reeruta jääl oma hända.

Kui sa külwad, siis wõib risu
Kikkuda su jilma sisu,
Sügelewad, ajawad punni
Wiimaks jääwad pääs sul kinni.

Ega seegi tee mul lusti,
 Kui saab turba-angus tusti,
 Mida sees kui siga songi,
 Turbast kolbest lahti tongi.

Wäljapildes katkesta
 Saad, et katkegu su naba
 Siis saad alles õeru kõhtu
 Iga päew kui tuleb õthu.

Miidad päitsepaiistel heina
 Siis ja kallist terwist leina,
 Kus sind kange kuumus turnab
 Enneaegu ära surmab.

Lõikad ruffid, jeda pelga,
 Et saad wiimaks tüüru selga.
 Ei siis enam õrnem sugu
 Ühtigi sust pea lugu.

Küll sul käed siis läewad rakku,
 Kui sul tuleb lina katku.
 Kas ja jõuaks kanda häbi,
 Mis saad tunda selle läbi?

Siis on tööd weel üleia,
 Kui on linad liiku wiia.
 Külmas linaleos mölla,
 Sinu liiku kinni talla.

Dõsi raba rehi maha
 Päewa wõta rufid teha
 Ja siis linu wälja wea
 Nii et higist aurab pea.

Jälle lina koor'm wii alla,
 Ruttu liiku ümber talla.
 Mata agudega ligu,
 Kas see pole raske tegu?

Kaelani siis mine wette,
 Otji kiwid põhjast kätte,
 Kanna leo pääle üles
 Katkestades oma süles.

Wahest jääb jalg tüüka taha.
 Kärwa kuterpalli maha
 Üle linaleo wette
 Tuleb uppumine kätte.

Pää siis all ja jalad püsti
 Geisa wee sees jääb risti,
 Oled wiimaks saanud wälja,
 Mõh, siis kannata suurt külma.

Mis võib sellest tulla tulu?
 Muud kui saad kord kange sulu!
 Ühtepuhku aina pühi
 Nii et libedaks ta nühi.

Kuiwama too linad roju,
 Siis neid roogi nii kui roju.
 Sääl neid masinda ja wänta,
 Tapa oma kallid konta.

Dösel on see linategu,
 Päewa ahjukütte wedu
 Wahest saad ka hagu teha,
 Koo wits lüüb sääl sull' päha.

Jälle siis ja linu ropst
 Kas wõi sõrmed otsast kopst,
 Mõni hoop läeb tõe pääle,
 Muud kui röögata siis jälle.
 Ei ma taha saada sandiks,
 Panna oma sõrme pandiks
 Ma woin üppi Saksa keele,
 Siis saan Saksa töö ja meele.
 Pole see ka panna imeks,
 Kui jääb rehte lüttes pimeks,
 Kus suits silmi, suhu tikub,
 Jällegi su terwist rikub.

Siis ja rukli rehte raba,
 Nii et asemelt läab naba,
 Roodiga saad pähe muhu.
 Tolm ja prügi lähwad suhu.

Rõhu ots on walust libe,
 Wihu tüügas pole libe,
 Pistwad ohakad ja otkad
 Tolmust ragenewad molad.

Pärast tuuluta siis wilja
 Olgu päewa, ööst hilja,
 Sääl siis tuul nii kangest puhub,
 Kõrwad uugama ka uhub.

Katkesta siis wilja lotti,
 Kas see töö ei anna watti?
 Kanna wili kalda salwe
 Olgu sügise ehk talwe

Paterda sääl porist läbi,
 See on minu kohta häbi,
 Saapad jääwad pori sisse
 Rõhuli sääl kärwad ise.

Tuleb leivast puudus perel,
 Jälle katkestamist kerel :
 Tõsta wili salwest wälja,
 Kui ei taha tunda nälga.

Weskele siis kotid wea,
 Koorma alla jääb sääl pea,
 Eht kui terwelt saab sa sinna,
 Sääl wõid weske alla minna.

Sääl on just kui põrgu mürin
 Weskeratta hamba kärin,
 Sugugi ei lase tultu,
 Kõrwad jääwad aina lultu.

Kui sääl tuleb tongu tegu,
 Siis weel kõige hirmsam lugu :
 Kanna lott ja kolus kalla,
 Kuttu jookse jälle alla.

Jalg jääb kuhugil sul kiini,
 Saad ka warsti raske pinni
 Nagu teise pere Tõnu
 Mulla tundis selle mõnu.

Selle waheajal hobu
 On wast jooksnud ära kodu
 Mütrin't kuuldes lahti kistnud
 Seni kui ma lotti tõstnud.

Mii kui hurt siis jookse koju
 Tagasi too hoose roju.
 Et saaks kotid koju wiia,
 Nälginud perel anda süüa.

Kartohwlit wõttes näe ka waewa,
 Küll neid uurista ja kaewa,
 Weri kogub küünte alla
 Kuni wiimaks lähwad walla.

Mis mul wigaga satjaks saada,
 Oma ihu ellitada.
 Parem ilmas ümber reisi
 Ja weel ligi petta teisi.

Kopka kaupa raha korja,
 Mii kui ori ikka orja
 Talu töö küll mind ei toida,
 Mis sest talust enam hoida ?

Oriata, oh pogan wõtku !
 Minu selg ei enam nõtku.
 Talu tööd mul pole waja,
 See on minu reostaja.

Ma wõin saada peeneks jaksaks,
Siis mu elu alles maksaks —
Parem müün ma koha ära,
Lõpeb talu töö ja kära.

Ei see lugu pole paha,
Kui saaks hõlpsial wiisil raha,
Siis ma tõttan reisi teele
Kuresaare mereweele.

Sääl wõib mereõhust ennast
Kosutada õige kenast,
Raha küllalt täidab taskud,
Mis saab peenelt läbi lastud.

Sääl wõib lüüa trillitralli,
Bidada ka uhket palli
Kus wõib preilibega tantsi
Lõbust labajala waltsi

Nii wõib weidi lusti lüüa
Kallist jaksu rooga süüa,
Wõib ka teha mõnda nalja,
Weini juua nii kui kalja.

Sumalaga talumaja
Pole sind mul enam waja
Talu tööd ei mina taha.
Ma saan kergemini raha.

Olen külatoolis käinud,
Palju tarkust õp'nud — näinud —
Ma wõin saada kuldse põlwe,
Raha panna nii kui salwe.

Nii ta läks ja algas reisi,
Pettis ligi ka weel teisi
Tahtis mereweele minna,
Kuulsa Kuresaare linna.

Raugelt kuuldas sõidu kõlin't
Lõbust aiskella helin't;
Tillai, tillai, tillaiti,
Reis läks läbi Wiljandi.

Tarwis merewett tal polnud,
Ega haige ta ei olnud.
Teised said siis targa tuju
Lulid tagasi säält koju.

Üksinda nüüd pidas aru
Mis mul teeb see mere maru —
Nüüd ma lähen laewa pääle
Sõidan ära wõera maale.

Siis ta sõitis laewal kuni
 Jõudis kuulsa Kammeruni,
 Tõmbas reistpauna turja,
 Ei ta aimanudgi turja.

Et sääl inimese sõõjad
 Pääluudega keegli löõjad,
 Seda ennem ta ei teadnud,
 Wõitlus' walmis end ei seadnud.

Kui ta jõudis padristikku
 Näeb kaks neegrit kõrwustikku —
 Kargawad ta pääle krapsti
 Wõtwad tupest noa napsti.

Tahtis mees weel panna plehku,
 Neegrid aga kannul kähku:
 Tõmbasiwad piktu maha
 Tahtsid nülgida ju naha.

Duneks misjonär jääb tuli
 Kellel kaasas tubli Suli:
 Tegid kveraga siis lära,
 Päästis meie mehe ära.

Siis ta Afrikas weel jändas,
 Egiptuse poole rändas:
 Päike kõrwetas mis kole,
 Warjupaita kuskil pole.

Rägu muutus mulla karwa,
 Süüa sai ka wäga harwa,
 Mõne pähkkefese salwas.
 Hirmuga weel luuras walwas.

Wõtku seda wana turja, —
 Löwi kargas lord ta turja,
 Aga et mees kõhn kui risu.
 Polnud löwil tühjast isu.

Kui sai löwi küünestest lahti,
 Ei siis mehel olnud mahti:
 Andis jalgadele walu.
 Jooksis läbi kõrbe palu.

Jõudis wiimaks Niili äärde,
 Tundis, üks tal hakkas sääرده,
 Hirmuga ta waatas taha:
 „Krookodil! Nüüd lugu paha!”

Ega seegi kõhna taha,
 Sättis kiskumise maha,
 Wees tääl surmahirmus lidus —
 Kaugel eemal haawa sidus.

Siis ta mõttes: Oh sa kodu!
 Gestimaal sul oli kodu!
 Oli elu, oli talu —
 Igal pool siin surm ja valu!
 Korruga ta tundis paha, —
 Minestanult kustus maha,
 Surm wiis teda teisi ilma,
 Kus ei tunta sooja külma.

* * *

' Ugeja, kui talu hea
 Hoolfäst seda kinni pea!
 Sääst saad warandust ja rikkust!
 Kui sa põlgad hullu uhtust.
 Känna ja la äesta põlbu,
 Siis sul pole mitte wõlgu.
 Hoolfästi tee tööd mis hea,
 Vinad aegfäst likku wea.
 Võila turbaid, lüta asju,
 Siis jääb saamata sul lahju.
 Tuuluta ja pessa rehte,
 Siis sa täidab palju lõhte.
 Wii la terad wesketele,
 Siis ei tule puudust sulle.
 Jahwata ja tee la tangu,
 Siis sull elu ei jää tangu.

Ar 908
Uus

Hind 50 kop.